

OBSERWATORIUM
DIALOGU OBYWATELSKIEGO

RAPORT

ANALIZA KONSULTACJI PRZEPROWADZONYCH PRZEZ GMINĘ MIEJSKĄ KRAKÓW Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI W 2015 ROKU

Badania zrealizowane przez Wydział Zarządzania i Komunikacji Społecznej Uniwersytetu Jagiellońskiego w ramach porozumienia o współpracy przy realizacji projektu pn. **OBSERWATORIUM DIALOGU OBYWATELSKIEGO** nr W/V/22/SO/16/2015 z dnia 5 lutego 2015 roku, zawartego pomiędzy Gminą Miejską Kraków - Urzędem Miasta Krakowa a Uniwersytetem Jagiellońskim.

Autorki raportu: mgr Katarzyna Gad, mgr Paulina Czernek

Opieka merytoryczna: dr hab. Agnieszka Hess

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	3
1. REGULACJE I PODSTAWY PRAWNE KONSULTACJI Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI	5
2. STAN KONSULTACJI GMINY MIEJSKIEJ KRAKÓW Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI w roku 2015	8
2.1 KONSULTOWANE DOKUMENTY.....	8
2.2 FORMY KONSULTACJI.....	11
Konsultacje pisemne poprzez zamieszczenie na odpowiednich portalach internetowych.....	11
Konsultacje pisemne prowadzone poprzez przesłanie dokumentu do zaopiniowania Krakowskiej Radzie Działalności Pożytku Publicznego i Komisjom Dialogu Obywatelskiego.....	11
Konsultacje on-line.....	12
Spotkania konsultacyjne.....	12
Inne formy konsultacji.....	12
2.3 SPOSOBY DOTARCIA DO ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH.....	13
2.4 CZAS TRWANIA KONSULTACJI.....	13
3. METODOLOGIA BADAŃ	14
3.1 OPIS NARZĘDZIA BADAWCZEGO.....	18
4. WYNIKI PRZEPROWADZONYCH BADAŃ	21
4.1 OCENA WSPÓŁPRACY Z GMINĄ MIEJSKĄ KRAKÓW.....	21
4.2 DOCIERANIE DO ODBIORCÓW KONSULTACJI.....	22
4.3 PRAKTYCZNOŚĆ I EFEKTYWNOŚĆ POSZCZEGÓLNYCH FORM KONSULTACJI.....	25
4.4 JAKOŚĆ I LICZBA UWAG UZYSKIWANYCH W WYNIKU KONSULTACJI.....	27
4.5 WYMIAR CZASOWY KONSULTACJI.....	30
4.6 KONSTRUKTYWNOŚĆ KONSULTACJI POD WZGLĘDEM ZGŁASZANYCH UWAG...	32
4.7 PRZEKROJOWO O KONSULTACJACH.....	33
5. WNIOSKI I REKOMENDACJE	39
5.1 WNIOSKI Z ANALIZY DOKUMENTÓW ORAZ DANYCH ZASTANYCH ODNOŚNIE STANU KONSULTACJI SPOŁECZNYCH.....	39
5.2 WNIOSKI I REKOMENDACJE Z PRZEPROWADZONYCH BADAŃ WŚRÓD ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH.....	41
ANEKS	43

WPROWADZENIE

Analizę konsultacji Gminy Miejskiej Kraków z organizacjami pozarządowymi przeprowadzono zgodnie z zapisem §8 uchwały nr XII/135/11 Rady Miasta Krakowa z dnia 13 kwietnia 2011 r. w sprawie określenia szczegółowego sposobu konsultowania z Krakowską Radą Działalności Pożytku Publicznego lub organizacjami pozarządowymi i podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji. Uchwała ta zobowiązuje Gminę Miejską Kraków do ewaluacji przeprowadzonych konsultacji raz w roku (Załącznik 1, Aneks).

Raport został przygotowany na podstawie badań zaprojektowanych i zrealizowanych przez pracowników, doktorantów i studentów Wydziału Zarządzania i Komunikacji Społecznej Uniwersytetu Jagiellońskiego, w ramach współpracy przy realizacji projektu Obserwatorium Dialogu Obywatelskiego nr W/V/22/SO/16/2015 z dnia 5 lutego 2015 r., zawartego pomiędzy Gminą Miejską Kraków – Urzędem Miasta Krakowa a Uniwersytetem Jagiellońskim.

Obserwatorium Dialogu Obywatelskiego to projekt dydaktyczno-naukowy, realizowany wspólnie przez dwa instytuty Wydziału Zarządzania i Komunikacji Społecznej Uniwersytetu Jagiellońskiego: Instytut Dziennikarstwa, Mediów i Komunikacji Społecznej (IDMiKS) oraz Instytut Spraw Publicznych (ISP), w porozumieniu z Miejskim Ośrodkiem Wspierania Inicjatyw Społecznych (MOWIS). Projekt ten ma charakter długoterminowy (2015-2018), a jego głównymi celami jest obserwacja i diagnoza relacji pomiędzy władzami Miasta Krakowa a organizacjami trzeciego sektora oraz przygotowywanie rekomendacji działań usprawniających tę współpracę.

W realizację projektu zaangażowani zostali studenci studiów stacjonarnych II stopnia z Instytutu Dziennikarstwa, Mediów i Komunikacji Społecznej. Zostali oni przeszkoleni w zakresie problematyki badań i technik zbierania materiału badawczego. W badaniach wzięli udział: Patrycja Apostel, Mateusz Dutka, Kinga Ignacy, Patrycja Kasza, Wioletta Klytta, Levgenii Korsunskyi, Adrianna Kubalik, Anita Łątka, Justyna Mastalerz, Anna Motyka, Ewa Sablik, Mariia Shevtsiv, Anna Smol, Martyna Taras, Piotr Tomala, Damian Warszawski, Sławomir Zegar.

Z analizy przeprowadzonej przez Obserwatorium Dialogu Obywatelskiego w 2015 roku, wynika, że współpraca organizacji pozarządowych i Miasta Kraków nie jest satysfakcjonującą dla podmiotów trzeciego sektora. Z jednej strony organizacje pozarządowe rozumieją proces konsultacji i konieczność poświęcenia im czasu, z drugiej natomiast podkreślają bariery dotyczące technicznej strony tego procesu oraz nieuwzględnianie wyników konsultacji w podejmowaniu decyzji¹. Opisany w przywołanym raporcie² stan konsultacji społecznych został wykorzystany jako punkt wyjścia przy projektowaniu badań oceny konsultacji z organizacjami pozarządowymi, organizowanych przez Gminę Miejską Kraków w 2015 roku.

Niniejszy raport składa się z pięciu części. W pierwszej zostały omówione regulacje i podstawy prawne przeprowadzania konsultacji z organizacjami pozarządowymi, następnie zaś przedstawiono stan konsultacji organizowanych przez Gminę Miejską Kraków w 2015 roku (na podstawie analizy dokumentów oraz danych zastanych). W dalszej części opisano metodologię przeprowadzonych badań, których wyniki zostały zaprezentowane w kolejnym rozdziale. Na końcu raportu zawarte zostały wnioski i rekomendacje.

¹ Raport: *Dialog obywatelski w Krakowie w opiniach mieszkańców, przedstawicieli organizacji pozarządowych i mediów*, Kraków 2015, s. 64-68.

² Ibidem.

1. REGULACJE I PODSTAWY PRAWNE KONSULTACJI Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI

Konsultacje aktów prawa miejscowego z Krakowską Radą Działalności Pożytku Publicznego oraz organizacjami pozarządowymi regulowane są przez uchwałę nr XII/135/11 Rady Miasta Krakowa z 13 kwietnia 2011 roku w sprawie określania szczegółowego sposobu konsultowania z Krakowską Radą Działalności Pożytku Publicznego lub organizacjami pozarządowymi i podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji. Uchwała ta wymieniona jest w Wieloletnim Programie Współpracy z organizacjami pozarządowymi na lata 2015-2018. W oparciu o wymienioną uchwałę konsultacjom podlegają w szczególności wieloletnie oraz roczne programy współpracy.

Uchwała precyzuje przede wszystkim sposoby informowania o rozpoczęciu konsultacji, formy prowadzenia konsultacji, sposoby informowania o wynikach konsultacji oraz sposoby prowadzenia ewaluacji przeprowadzonych konsultacji.

Konsultacje przeprowadzane są przed wniesieniem projektu aktu prawa miejscowego pod obrady Rady Miasta Krakowa, jeżeli projekt ten zgłaszany jest z inicjatywy Prezydenta Miasta Krakowa. Projekt aktu prawa miejscowego przekazywany jest do dyrektora komórki właściwej ze względu na koordynację współpracy Gminy Miejskiej Kraków z organizacjami pozarządowymi i podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Konsultacje rozpoczynają się w momencie, gdy ww. dyrektor zamieszcza ogłoszenie o rozpoczęciu konsultacji w Biuletynie Informacji Publicznej (BIP) oraz na portalach: www.ngo.krakow.pl i www.dialogspoleczny.krakow.pl. Proces konsultacji społecznych w Gminie Miejskiej Kraków wzmocniony jest poprzez możliwość konsultowania dokumentów, dotyczących działalności statutowej organizacji pozarządowych, z Krakowską Radą Działalności Pożytku Publicznego (KRDPP). Organ ten otrzymuje od dyrektorów wydziałów merytorycznych i miejskich jednostek organizacyjnych projekt aktu poddawanego konsultacjom. Ostatnim elementem rozpoczęcia konsultacji społecznych jest rozesłanie drogą elektroniczną informacji do organizacji pozarządowych i innych podmiotów zarejestrowanych w bazie internetowej Urzędu Miasta Krakowa.

Ogłoszenie o przeprowadzeniu konsultacji społecznych powinno zawierać:

- 1) akt prawa miejscowego poddawany konsultacjom
- 2) cel konsultacji
- 3) przedmiot konsultacji
- 4) czas rozpoczęcia i zakończenia konsultacji
- 5) zakres oraz formę konsultacji
- 6) informację, która komórka odpowiada za prowadzenie konsultacji danego projektu.

Konsultacje nie mogą trwać krócej niż 14 dni i nie dłużej niż 90 dni. Czas prowadzenia konsultacji liczony jest od dnia opublikowania ogłoszenia o rozpoczęciu konsultacji w Biuletynie Informacji Publicznej lub od dnia doręczenia informacji o rozpoczęciu konsultacji radzie działalności pożytku publicznego.

Obligatoryjna forma konsultacji to przeprowadzenie konsultacji pisemnych poprzez zamieszczenie projektu uchwały na portalach: www.ngo.krakow.pl i www.dialogspoleczny.krakow.pl oraz BIP. Konsultacje mogą odbywać się także w formie konsultacji pisemnych poprzez przesłanie projektu dokumentu do Krakowskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego (jeśli została powołana). Innymi dopuszczalnymi formami konsultacji z organizacjami pozarządowymi są również: ankiety, wywiady kwestionariuszowe, grupy fokusowe, panele obywatelskie i inne techniki badania opinii oraz protokolowane spotkania inicjatora konsultacji.

Konsultacje mogą zostać przeprowadzone w jeszcze innej formie z inicjatywy dyrektora komórki właściwej ze względu na koordynację współpracy Gminy Miejskiej Kraków z organizacjami pozarządowymi i podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie lub na wniosek podmiotów, które uczestniczą w konsultacjach.

Uwagi do konsultowanego projektu aktu prawa miejscowego podmioty mogą zgłaszać poprzez formularz określony w formie zarządzenia przez Prezydenta Miasta Krakowa.

Po przeprowadzonych konsultacjach sporządzany jest raport. Prezydent Miasta Krakowa przekazuje go Radzie Miasta Krakowa oraz publikuje go w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta Krakowa oraz na portalach: www.ngo.krakow.pl i www.dialogspoleczny.krakow.pl oraz BIP. Raport musi zostać opublikowany nie później niż w ciągu 14 dni od dnia zakończenia konsultacji.

Raport o wynikach konsultacji powinien zawierać:

- 1) cel konsultacji
- 2) przedmiot konsultacji
- 3) formy konsultacji
- 4) pełne zestawienie uwag i opinii zgłoszonych w trakcie konsultacji oraz stanowisko Prezydenta Miasta Krakowa co do każdej z nich.

Konsultacje z organizacjami podlegają corocznej ewaluacji. Ewaluacja realizowana jest m.in. w oparciu o opinie podmiotów biorących udział w konsultacjach. Ma ona na celu zbadanie efektywności procesu konsultacji w aspektach: ustalenia właściwych form i ram czasowych konsultacji, skutecznego dotarcia do organizacji pozarządowych, ilości i jakości uzyskanych opinii oraz efektywności pod kątem zgłaszanych uwag.

2. STAN KONSULTACJI GMINY MIEJSKIEJ KRAKÓW Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI W ROKU 2015

2.1 KONSULTOWANE DOKUMENTY

Konsultacje społeczne przeprowadza się z Krakowską Radą Działalności Pożytku Publicznego lub organizacjami pozarządowymi i podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji. W 2015 roku skonsultowano z organizacjami pozarządowymi 11 dokumentów. Wykaz konsultowanych dokumentów przedstawia tabela 1.

Lp.	Konsultowany dokument	Opinia KRDP
1.	Projekt uchwały Rady Miasta Krakowa w sprawie "Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Krakowa na lata 2015-2020"	pozytywna
2.	Projekt Programu Rozwoju Sportu w Krakowie na lata 2016-2019	pozytywna z uwagą
3.	Projekt Programu zapobiegania i reakcji na zdarzenia o charakterze rasistowskim i ksenofobicznym w przestrzeni miasta Krakowa	pozytywna
4.	Projekt Programu Współpracy Gminy Miejskiej Kraków na rok 2016 z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami określonymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie	pozytywna
5.	Projekt uchwały w sprawie zniesienia form ochrony przyrody – drzew uznanych za pomniki przyrody	odstąpienie od wydania opinii
6.	Projekt zmiany uchwały Nr CX/1666/14 w sprawie przyjęcia Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta Krakowa do 2032 r.	brak opinii
7.	Projekt uchwały w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego 'Las Mogilski'	brak opinii
8.	Projekt uchwały w sprawie ustanowienia pomników przyrody na terenie miasta Krakowa	brak opinii

9.	Projekt uchwały Rady Miasta Krakowa w sprawie przyjęcia Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na rok 2016	pozytywna
10.	Projekt uchwały Rady Miasta Krakowa w sprawie: zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Miejskiej Kraków oraz tymczasowych pomieszczeń; zmiany uchwały Nr LVIII/794/12 Rady Miasta Krakowa z dnia 10 października 2012 r. w sprawie przyjęcia Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miejskiej Kraków oraz zasobem tymczasowych pomieszczeń na lata 2012-2017, który nie jest aktem prawa miejscowego.	brak opinii
11.	Projekt uchwały Rady Miasta Krakowa w sprawie „Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie Gminy Miejskiej Kraków”.	brak opinii

TABELA 1 DOKUMENTY PRZEDSTAWIONE DO ZAOPINIOWANIA ORGANIZACJOM POZARZĄDOWYM ORAZ KRDP P W 2015 ROKU WRAZ Z OPINIĄ KRDP P; ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE

Dodatkowo 7 dokumentów zostało skonsultowanych jedynie poprzez przekazanie projektów do zaopiniowania KRDP P. Wykaz tych dokumentów przedstawiony został w tabeli 2.

Lp.	Konsultowany dokument	Opinia KRDP P
1.	Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla Krakowskiego Obszaru Funkcjonalnego do Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020 /Projekt/	odstąpienie od wydania opinii
2.	Projekt uchwały Rady Miasta Krakowa w sprawie zmiany uchwały Nr LVIII/794/12 Rady Miasta Krakowa z dnia 10 października 2012 roku w sprawie przyjęcia Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miejskiej Kraków oraz zasobem tymczasowych pomieszczeń na lata 2012-2017 Projekt uchwały Rady Miasta Krakowa w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Miejskiej Kraków oraz tymczasowych pomieszczeń	brak opinii
3.	Projekt uchwały Rady Miasta Krakowa w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2016.	pozytywna

4.	Projekt Procedury zawierania partnerstw projektowych pomiędzy Gminą Miejską Kraków a organizacjami pozarządowymi.	brak opinii
5.	Projekt uchwały Rady Miasta Krakowa w sprawie ustalenia trybu udzielania i rozliczania dotacji oraz trybu i zakresu kontroli prawidłowości pobrania i wykorzystywania dotacji, udzielanych dla szkół i placówek publicznych oraz niepublicznych, prowadzonych na terenie Gminy Miejskiej Kraków przez osoby fizyczne lub osoby prawne inne niż Gmina Miejska Kraków.	brak opinii
6.	Projekt Miejskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2016 – 2018	brak opinii
7.	Projekt Miejskiego Programu Ochrony Zdrowia „Zdrowy Kraków” na lata 2016 – 2018.	brak opinii

TABELA 2 DOKUMENTY PRZEDSTAWIONE DO ZAOPINIOWANIA WYŁĄCZNIE KRDP w 2015 ROKU WRAZ Z OPINIĄ KRDP; ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE

Do Krakowskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego przesłano w sumie 18 dokumentów. W sześciu wypadkach zostały one zaopiniowane pozytywnie, 2 razy odstąpiono od opinii, a 10 razy Rada nie opiniowała wcale dokumentów, które do niej wpłynęły.

Spośród wszystkich dokumentów, przedstawionych do zaopiniowania organizacjom pozarządowym i KRDP lub wyłącznie KRDP w 2015 roku, najwięcej – pięć – pochodziło z Wydziału Kształtowania Środowiska UMK. Za dwa projekty odpowiedzialny był Wydział Spraw Społecznych UMK. Po jednym dokumencie do konsultacji przekazali: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Wydział Sportu UMK, Wydział Gospodarki Komunalnej UMK oraz Wydział Mieszkalnictwa UMK.

2.2 FORMY KONSULTACJI

KONSULTACJE PISEMNE POPRZEZ ZAMIESZCZENIE NA ODPOWIEDNICH PORTALACH INTERNETOWYCH

Podstawową formą konsultacji z organizacjami pozarządowymi są konsultacje pisemne prowadzone poprzez zamieszczenie projektu uchwały:

- w portalu dla organizacji pozarządowych www.ngo.krakow.pl,
- na platformie internetowej Dialog Społeczny www.dialogspoleczny.krakow.pl,
- w Biuletynie Informacji Publicznej Miasta Krakowa.

Na wyżej wymienionych stronach zamieszczane są informacje m.in. o celu, przedmiocie i czasie trwania prowadzonych konsultacji. Projekt konsultowanego dokumentu powinien być możliwy do pobrania. Na stronach znajdują się także formularze zgłaszania uwag oraz informacja, gdzie i w jaki sposób należy je skierować po wypełnieniu.

KONSULTACJE PISEMNE PROWADZONE POPRZEZ PRZESŁANIE DOKUMENTU DO ZAOPINIOWANIA KRAKOWSKIEJ RADZIE DZIAŁALNOŚCI POŻYTKU PUBLICZNEGO I KOMISJOM DIALOGU OBYWATELSKIEGO

W 2015 roku KRDPK konsultowała 18 dokumentów (Tabela 1 i Tabela 2, s. 8-10). Sześć z nich zostało pozytywnie zaopiniowanych, w tym do jednego została wniesiona uwaga. W pozostałych przypadkach KRDPK odstąpiła od wydania opinii lub nie opiniowała przedłożonych dokumentów. Odstąpienie od opinii uzasadniono tym, że na temat projektu powinna wypowiedzieć się odpowiednia Komisja Dialogu Obywatelskiego, która jest podmiotem bardziej merytorycznym w danej sprawie.

W 2015 roku z Komisją Dialogu Obywatelskiego ds. Środowiska skonsultowano 6 dokumentów. Wszystkie projekty zostały zaopiniowane pozytywnie. Do dwóch z nich KDO ds. Środowiska wniosła uwagi, które nie zostały uwzględnione. Natomiast jeden z projektów, dotyczący projektu Programu Współpracy Gminy Miejskiej Kraków na rok 2016 z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami określonymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie skonsultowano z KDO ds. Środowiska, KDO ds. Rewitalizacji Nowej Huty, KDO ds. Kultury, KDO ds. Zdrowia, KDO ds. Osób Niepełnosprawnych oraz KDO ds. Bezpieczeństwa.

KONSULTACJE ON-LINE

W 2015 roku w ramach portalu www.ngo.krakow.pl przeprowadzono konsultacje on-line. W taki sposób skonsultowano trzy dokumenty (Załącznik 2, Aneks). Na stronie dla organizacji pozarządowych dostępny był formularz, który po wypełnieniu trafiał do komórki odpowiedzialnej za prowadzenie konsultacji.

SPOTKANIA KONSULTACYJNE

W ramach konsultacji przeprowadzono także spotkania z przedstawicielami organizacji pozarządowych. W taki sposób skonsultowano trzy dokumenty (Załącznik 2, Aneks). W czasie spotkań przedstawiciele organizacji lub inne zaproszone osoby mogły przedyskutować projekt dokumentu oraz zgłosić do niego uwagi. Na konsultacjach dotyczących projektu Programu zapobiegania i reakcji na zdarzenia o charakterze rasistowskim i ksenofobicznym w przestrzeni miasta Krakowa obecni byli przedstawiciele dwóch organizacji pozarządowych. Przedstawiciele czterech organizacji pozarządowych pojawili się na spotkaniu dotyczącym konsultacji projektu Programu Współpracy Gminy Miejskiej Kraków na rok 2016 z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami określonymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. W spotkaniu konsultacyjnym projektu zgłoszonego przez Wydział Mieszkalnictwa UMK również uczestniczyło czterech przedstawicieli organizacji pozarządowych.

INNE FORMY KONSULTACJI

W 2015 roku do zaopiniowania projektu uchwały Rady Miasta Krakowa w sprawie przyjęcia Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na rok 2016 wykorzystano jeszcze inną formę przeprowadzenia konsultacji (Załącznik 2, Aneks). Projekt dokumentu przesłano do zaopiniowania Powiatowemu Lekarzowi Weterynarii, a także dzierżawcom lub zarządcom obwodów łowieckich, działających na obszarze gminy. Powiatowy Lekarz Weterynarii wydał pozytywną opinię odnośnie projektu, a koła łowieckie nie wniosły żadnych uwag.

2.3 SPOSOBY DOTARCIA DO ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Gmina Miejska Kraków, jako główny kanał dotarcia do organizacji pozarządowych z informacją na temat prowadzonych konsultacji, wybrała Internet. Ogłoszenia o konsultacjach publikowane były na portalu dla organizacji pozarządowych www.ngo.krakow.pl oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Miasta Krakowa. Informację o konsultacjach zamieszczano również na portalu społecznościowym Facebook na profilu Dialog Społeczny w Krakowie. Korzystano także z newslettera www.ngo.krakow.pl (subskrybenci). Dodatkowo informacja o trwających konsultacjach przesyłana była do krakowskich mediów za pośrednictwem Biura Prasowego Urzędu Miasta Krakowa.

2.4 CZAS TRWANIA KONSULTACJI

Terminy konsultacji zostały określone w § 4 ust. 4 uchwały nr XII/135/11 Rady Miasta Krakowa z dnia 13 kwietnia 2011r. Zgodnie z nią konsultacje nie mogą trwać krócej niż 14 dni i nie dłużej niż 90 dni. Czas ich prowadzenia liczony jest od dnia opublikowania ogłoszenia o rozpoczęciu konsultacji w Biuletynie Informacji Publicznej lub od dnia doręczenia informacji o rozpoczęciu konsultacji radzie działalności pożytku publicznego.

Konsultacje prowadzone w 2015 roku trwały zazwyczaj 15 dni. W tym terminie konsultowano 9 dokumentów. W terminie 18-dniowym i 30-dniowym konsultowano po jednym projekcie. Szczegółowe daty prowadzonych w 2015 roku konsultacji dostępne są w załączniku 2 (Aneks).

3. METODOLOGIA BADAŃ

Opisane w poprzednim rozdziale zestawienie wszystkich konsultacji Gminy Miejskiej Kraków z organizacjami pozarządowymi w 2015 roku, miało na celu pokazanie ich z perspektywy Miasta Kraków. Treści tam zawarte bazują na raportach przygotowanych w oparciu o §6 uchwały nr XII/135/11 Rady Miasta Krakowa z dnia 13 kwietnia 2011 oraz oficjalnych informacjach podawanych do informacji publicznej przez Gminę Miejską Kraków. W celu całościowej oceny funkcjonowania konsultacji, sprawdzono również ich wymiar praktyczny.

Badanie weryfikujące miało dwa główne cele:

- sprawdzenie, jak konsultacje Gminy Miejskiej Kraków z organizacjami pozarządowymi funkcjonowały w praktyce w 2015 roku oraz
- zebranie opinii organizacji pozarządowych odnośnie postulowanych zmian w sposobie funkcjonowania konsultacji Gminy Miejskiej Kraków z organizacjami pozarządowymi w praktyce.

Badanie zostało przeprowadzone za pośrednictwem Internetu w okresie: grudzień 2015 – luty 2016. Aspekty, których dotyczyło badanie oraz poszczególne pytania, zostały szczegółowo omówione w kolejnym podrozdziale.

W zaprojektowanym badaniu przeprowadzone w 2015 roku konsultacje Gminy Miejskiej Kraków z organizacjami pozarządowymi pełniły rolę zmiennej niezależnej, która ma wpływ na zmianę wartości zmiennej zależnej, którą w tym przypadku była opinia organizacji pozarządowych na temat praktycznego wymiaru konsultacji. Cele badania oraz dobór próby zostały tak dobrane, by możliwe było ich zweryfikowanie uwzględniając posiadane ramy czasowe i możliwości organizacyjne podmiotu przeprowadzającego badania (Obserwatorium Dialogu Obywatelskiego).

Plan przebiegu badań, który został opracowany pod kątem analizowanej dziedziny oraz zmodyfikowany w trakcie przeprowadzania badań, wygląda następująco:

1. określenie głównych i szczegółowych celów badawczych
2. wybór metody badań

3. zdefiniowanie populacji
4. określenie sposobu doboru i liczebności próby do badań
5. badania pilotażowe oraz konsultacje narzędzia badawczego
6. modyfikacje narzędzia badawczego
7. modyfikacje doboru próby do badań
8. zebranie materiału badawczego
9. czyszczenie materiału badawczego
10. opracowanie uzyskanych danych.

Poszczególne etapy planu tworzą instrukcję postępowania, na podstawie której zostały zebrane dane, których opracowanie znajduje się w kolejnym rozdziale.

W pierwszej kolejności określono główne, a następnie szczegółowe cele badawcze. Cele główne dotyczyły dwóch wymiarów: oceny sposobu funkcjonowania konsultacji oraz możliwości efektywniejszego ich przeprowadzenia w przyszłości. Natomiast cele szczegółowe wynikały bezpośrednio z §8.2 uchwały nr XII/135/11 Rady Miasta Krakowa z dnia 13 kwietnia 2011 i dotyczyły oceny:

- praktyczności i efektywności poszczególnych form konsultacji,
- docierania do odbiorców konsultacji (w tym przypadku do organizacji pozarządowych),
- jakości i ilości uzyskiwanych w wyniku konsultacji uwag od organizacji pozarządowych,
- wymiaru czasowego konsultacji,
- konstruktywności konsultacji (z punktu widzenia zgłaszanych uwag)

oraz dodatkowo

- oceny współpracy organizacji pozarządowych z Gminą Miejską Kraków w 2015 roku.

Konstruując narzędzie badawcze, starano się uwzględnić wszystkie cele szczegółowe w perspektywie obydwu głównych celów badawczych. Szczegółowy opis pytań zawartych w formularzu został opisany w dalszej części rozdziału.

Do osiągnięcia założonych celów badawczych wybrano metodę badania opinii w Internecie, ze względu na możliwość dotarcia do dużej ilości respondentów oraz łatwość

wzięcia udziału w badaniu. Sondaż online ma jednakże kilka istotnych zagrożeń. Z punktu widzenia przeprowadzonych badań był to przede wszystkim brak pewności, kto wypełnił kwestionariusz. Z tego względu, w celu zredukowania błędnych odpowiedzi z powodu wypełniania kwestionariusza przez podmiot, który nie jest organizacją pozarządową, jego polem działalności nie jest Gmina Miejska Kraków lub z powodu wielokrotnego wypełnienia kwestionariusza przez jedną organizację, wprowadzono do kwestionariusza pytanie o nazwę organizacji. Zabieg ten pozwolił wykluczyć błędne odpowiedzi.

Uczestnicy badania zostali do zaproszeni głównie za pośrednictwem Internetu, poprzez udostępnienie linka do kwestionariusza online. Do rekrutacji respondentów wykorzystano następujące metody:

- spersonalizowane e-maile do wybranych organizacji pozarządowych z zaproszeniem do wzięcia udziału w badaniu,
- akcje telefoniczne skierowane do wybranych organizacji pozarządowych z zaproszeniem i przypomnieniem o przeprowadzanym badaniu,
- spersonalizowane wiadomości wysyłane do poszczególnych organizacji pozarządowych za pośrednictwem Facebooka, z zaproszeniem do wzięcia udziału w badaniu,
- umieszczenie informacji o badaniu na stronach internetowych: Obserwatorium Dialogu Obywatelskiego i miejskiego portalu dla organizacji pozarządowych, www.ngo.krakow.pl.

Narzędzie do badań (kwestionariusz ankiety online) miało formę specjalnie stworzonej do tego celu aplikacji, która była dostępna pod adresem: <http://code-site.eu/ankieta/form.php>.

Badania przeprowadzono wśród organizacji pozarządowych, które mają swoją siedzibę w Krakowie, a ich pole działalności obejmuje obszar Małopolski. Do analizy zakwalifikowano zarówno organizacje, które formalnie współpracują z GMK jak i takie, które oficjalnie nie uczestniczą w żadnych gremiach skupiających przedstawicieli sektora pozarządowego i urzędników. Na potrzeby analizy stworzono bazę danych organizacji według następujących kryteriów:

- I. członkostwo w KRDP
- II. członkostwo w KDO
- III. działalność na rzecz federalizacji środowiska organizacji pozarządowych

IV. obszar działalności (na podstawie skategoryzowanych informacji zamieszczonych na stronie internetowej: ngo.krakow.pl):

- usługi socjalne oraz pomoc społeczna,
- ochrona zdrowia,
- rozwój lokalny,
- sport, turystyka, rekreacja i hobby,
- kultura i sztuka,
- edukacja i wychowanie,
- ochrona środowiska,
- mniejszości narodowe i cudzoziemcy,
- religia.

W przypadku pierwszych trzech grup (I-III) w bazie danych zawarto wszystkie organizacje spełniające opisane kryteria. Natomiast odnośnie IV grupy, zdecydowano się na włączenie do bazy danych trzech organizacji związanych z każdą kategorią, uwzględniając ich wielkość (mała, średnia oraz duża), jednocześnie eliminując te, które nie posiadają adresu e-mail. Świadczy to bowiem o braku możliwości kontaktu za pośrednictwem nowych mediów i jest często równoznaczne z brakiem aktywności organizacji.

Tak skonstruowana baza danych, zawierająca kontakty do 97 organizacji, była punktem wyjścia doboru próby na zasadzie „kuli śnieżnej”. W trakcie kontaktu z każdą instytucją, została ona poproszona zarówno o wypełnienie kwestionariusza, jak i o przesłanie linka do formularza do zaprzyjaźnionych lub współpracujących z nią organizacji.

Biorąc pod uwagę liczbę organizacji pozarządowych w Krakowie, możliwości podmiotu przeprowadzającego badania oraz kształt wcześniejszych dokumentów tego rodzaju, zdecydowano, że próbę do badań będzie stanowić 50 organizacji pozarządowych.

Przed przystąpieniem do badania właściwego, zostało przeprowadzone badanie pilotażowe. Na podstawie otrzymanych odpowiedzi usunięto dwa pytania, a treść niektórych została uszczegółowiona. Prócz badania pilotażowego, narzędzie do badań zostało skonsultowane z przedstawicielami organizacji pozarządowych oraz Miejskim Ośrodkiem Wspierania Inicjatyw Społecznych (powołanym w celu koordynowania współpracy Gminy Miejskiej Kraków z organizacjami pozarządowymi).

W trakcie zbierania materiału badawczego, okazało się, że pomimo wysyłania spersonalizowanych e-maili i wiadomości na Facebooku oraz akcji telefonicznej, zainteresowanie udziałem w badaniu wśród organizacji pozarządowych, jest bardzo małe.

Do końca stycznia 2016 roku uzyskano zaledwie 54% przyjętego minimum zwrotności ankiet. Taka sytuacja spowodowała konieczność modyfikacji sposobu doboru próby do badań. Pozostałe 46% wypełnionych kwestionariuszy uzyskano poprzez dobór celowy: zwrócono się mailowo oraz telefonicznie do organizacji pożytku publicznego (z terenu Krakowa) z prośbą o uczestnictwo w badaniu.

3.1 OPIS NARZĘDZIA BADAWCZEGO

Kwestionariusz użyty w badaniu sondażowym składał się z 18 pytań, które odnosiły się do postawionych na początku badania celów głównych oraz szczegółowych. Zbieżność poszczególnych pytań do celów głównych przedstawia tabela 3.

Cel główny	Numery pytań odnoszących się do poszczególnych celów głównych
Sprawdzenie, jak konsultacje z organizacjami pozarządowymi funkcjonowały w praktyce w 2015 roku	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12
Zebranie opinii organizacji pozarządowych odnośnie postulowanych zmian w sposobie funkcjonowania konsultacji w praktyce	13, 14, 15, 16, 17
Inne (nazwa organizacji)	18, 11

TABELA 3 ZBIEŻNOŚĆ POSZCZEGÓLNYCH PYTAŃ ZAWARTYCH W KWESTIONARIUSZU Z CELAMI GŁÓWNYMI; ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE

Większość pytań dotyczyła oceny konsultacji z organizacjami pozarządowymi w 2015 roku i została zawarta w pierwszej części formularza. Uzyskane w ten sposób odpowiedzi miały na celu diagnozę sytuacji z punktu widzenia organizacji pozarządowych. Druga część pytań dotyczyła postulowanych zmian, na podstawie których sformułowano rekomendacje dotyczące modyfikacji procedury konsultacji. Ostatnie pytanie dotyczyło nazwy organizacji i miało na celu zminimalizowanie liczby błędnie wypełnionych kwestionariuszy.

Poszczególne pytania odnosiły się także do postawionych celów szczegółowych oraz celów ewaluacji konsultacji zawartych w uchwale nr XII/135/11 Rady Miasta Krakowa z dnia 13 kwietnia 2011 § 8. 2. Ilustruje to tabela 4.

Cele analizy konsultacji zawarte w uchwale nr XII/135/11 Rady Miasta Krakowa z dnia 13 kwietnia 2011 § 8. 2.	Cele szczegółowe przyjęte w przeprowadzanym badaniu (odpowiadające celom ewaluacji konsultacji zawartych w uchwale nr XII/135/11 Rady Miasta Krakowa z dnia 13 kwietnia 2011 § 8. 2.)	Numery pytań odnoszących się do poszczególnych celów szczegółowych	
zbadanie procesu konsultacji w następujących aspektach:	zbadanie opinii na temat (na podstawie celów ewaluacji konsultacji zawartych w uchwale nr XII/135/11 Rady Miast Krakowa z dnia 13 kwietnia 2011 § 8. 2.):	X	
przyjęcia właściwych form konsultacji	praktyczności i efektywności poszczególnych form konsultacji	12	7, 9, 10, 15, 17
skutecznego dotarcia do odbiorców	docierania do odbiorców konsultacji (w tym przypadku do organizacji pozarządowych)	2, 3, 4, 13	
ilości i jakości pozyskiwanych opinii	jakości i ilości uzyskiwanych w wyniku konsultacji uwag od organizacji pozarządowych	Analiza dokumentów i danych zastanych (Rozdział II) oraz pośrednio 5,6	
ram czasowych konsultacji	wymiaru czasowego konsultacji	14	
sprawdzenia procesu konsultacji pod kątem wykorzystania zgłoszonych uwag	konstruktywności konsultacji biorąc pod uwagę zgłaszane uwagi	8, 16	
-----	ocena współpracy z Gminą Miejską Kraków (reprezentowaną przez Urząd Miasta Kraków)	1, 11	

TABELA 4 ZBIEŻNOŚĆ POSZCZEGÓLNYCH PYTAŃ ZAWARTYCH W KWESTIONARIUSZU Z CELAMI SZCZEGÓŁOWYMI; ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE

Cele szczegółowe przyjęte w przeprowadzanym badaniu zostały tak sformułowane, by odzwierciedlać cele analizy konsultacji, zawarte w uchwale nr XII/135/11 Rady Miasta Krakowa z dnia 13 kwietnia 2011 § 8. 2. oraz ocenić współpracę Gminy Miejskiej Kraków z organizacjami pozarządowymi w 2015 roku.

Najwięcej pytań dotyczyło sposobów docierania do odbiorców konsultacji, ze względu na fakt, iż niewiele organizacji pozarządowych wzięło udział w konsultacjach w 2015 roku, co szczegółowo zostało opisane w rozdziale wcześniejszym. W formularzu, w mniejszym stopniu, uwzględniono cele dotyczące jakości i ilości uzyskanych uwag od organizacji pozarządowych, gdyż wszystkie te informacje zawarto w tabeli (Załącznik 2, Aneks), która szczegółowo została opisana również w rozdziale wcześniejszym. Kilka pytań jednocześnie odnosiło się do kilku celów szczegółowych, co wynikało z ich charakteru. Były to pytania zawierające kafeterię odpowiedzi (zazwyczaj otwartą), odnoszącą się do poszczególnych celów szczegółowych lub było to pytanie otwarte (uwagi na temat konsultacji).

Pytania 1. i 2. były pytaniami zamkniętymi jednokrotnego wyboru. Pierwsze dotyczyło wiedzy o organizowanych konsultacjach w 2015 roku, a drugie zaproszenia do wzięcia w nich udziału. Respondenci, którzy odpowiedzieli twierdząco na 2. pytanie, zostali poproszeni o wskazanie form, w jakich docierały do nich te informacje (pytanie wielokrotnego wyboru z otwartą kafeterią odpowiedzi). W pytaniu podsumowującym aspekt docierania do odbiorców konsultacji w 2015 roku (4.), organizacje pozarządowe zostały poproszone o ocenę konsultacji na pięciostopniowej skali. Pytania 5. i 6. dotyczyły udziału danej organizacji w konsultacjach w 2015 roku. Te, które wzięły w nich udział, zostały poproszone o ich wskazanie. Kolejne pytania (7. i 8.) sprawdzały motywację uczestnictwa w konsultacjach (pytanie jednokrotnego wyboru z otwartą kafeterią odpowiedzi) oraz uwzględnianie poprawek zaproponowanych przez organizację. Pytanie 8. umożliwiało respondentom pozostawianie komentarzy i uwag dotyczących zaproponowanych przez nie poprawek. Do podmiotów, które nie wzięły udziału w konsultacjach, zostało skierowane 9. pytanie o tego przyczyny (pytanie wielokrotnego wyboru z otwartą kafeterią odpowiedzi). Trzy następne pytania dotyczyły oceny: funkcjonowania konsultacji (na pięciostopniowej skali), współpracy z poszczególnymi wydziałami Urzędu Miasta Krakowa (organizacje oceniały w pięciostopniowej skali tylko te wydziały, z którymi współpracowały w 2015 roku) oraz efektywności poszczególnych form konsultacji (również na pięciostopniowej skali). Pytanie 13. było pytaniem wielokrotnego wyboru z otwartą kafeterią odpowiedzi i dotyczyło preferowanych sposobów docierania do organizacji pozarządowych z informacjami o konsultacjach. W kolejnym (14.) pytaniu organizacje zostały poproszone o wskazanie najbardziej dogodnego dla nich czasu trwania i przeprowadzania konsultacji. Pytanie 15. miało charakter zamknięty i dotyczyło ogólnej oceny efektywności konsultacji, poprzedzało je natomiast pytanie 14. dotyczące czynników utrudniających konsultacje (pyt. wielokrotnego wyboru z otwartą kafeterią). W przedostatnim pytaniu (17.), które nie było obligatoryjne, organizacje miały okazję do podzielenia się swoimi ogólnymi uwagami dotyczącymi konsultacji. Ostatnia rubryka (pytanie 18.) było to miejsce na nazwę organizacji.

W badaniu wykorzystano wyżej opisany kwestionariusz. Uzyskane wyniki i odpowiedzi zostały szczegółowo opisane w kolejnym rozdziale.

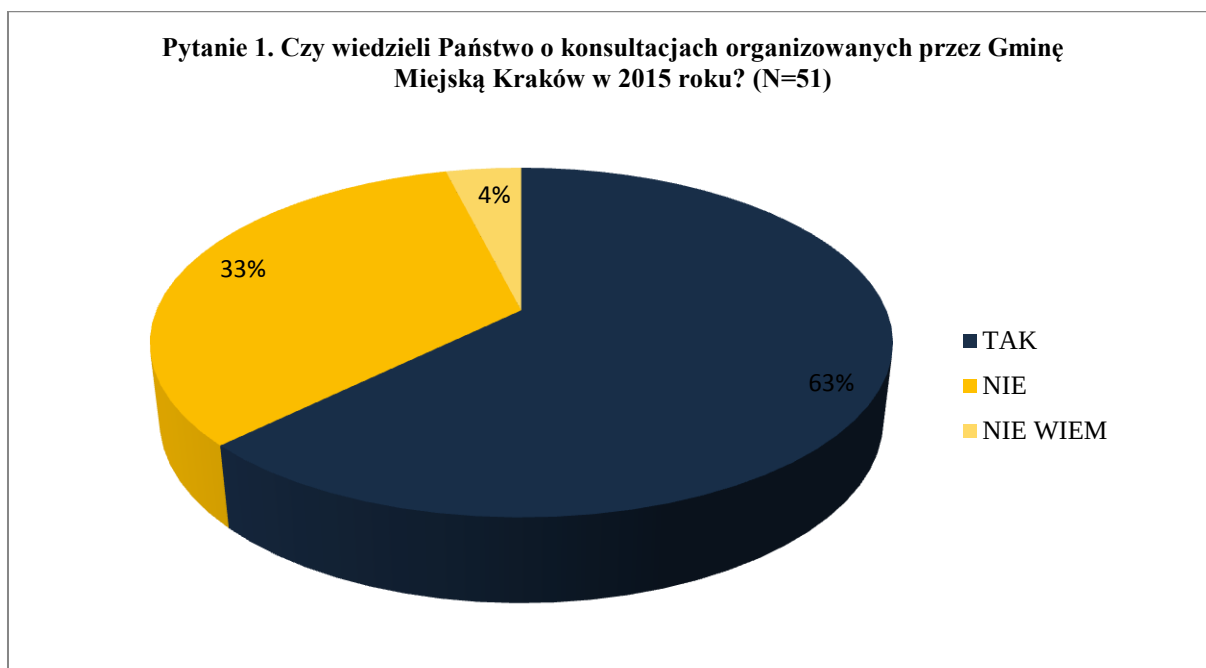
4. WYNIKI PRZEPROWADZONYCH BADAŃ

Do analizy wzięto pod uwagę 51 prawidłowo wypełnionych kwestionariuszy (N=51)³.

Poszczególne pytania zawarte w ankiecie (Załącznik 4, Aneks), odnosiły się do przyjętych celów badania. W poniższym rozdziale, uzyskane od organizacji pozarządowych odpowiedzi, zostały zaprezentowane w sposób odpowiadający kolejnym celom szczegółowym.

4.1 OCENA WSPÓŁPRACY Z GMINĄ MIEJSKĄ KRAKÓW

W pierwszej kolejności celem badań ankietowych była ocena współpracy organizacji pozarządowych z Gminą Miejską Kraków w 2015 roku. Dwa z pytań odnosiły się do tej kwestii. Pierwsze dotyczyło ogólnej wiedzy o organizowanych konsultacjach. Z uzyskanych na nie odpowiedzi wynika, że ponad połowa (63%) organizacji, które wypełniły kwestionariusz, wiedziała o organizowanych w 2015 roku konsultacjach, jednakże aż 37% organizacji nie posiadało wiedzy na ten temat. Otrzymane wyniki ilustruje wykres 1.

WYKRES 1 ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE

³ N- liczba organizacji, które odpowiedziały na dane pytanie. N jest różne dla poszczególnych pytań.
M- średnia arytmetyczna.

Organizacje biorące udział w badaniu, zostały poproszone także o wskazanie, z jakimi wydziałami UMK współpracowały oraz ocenę tej współpracy. Aż 19 z 51 organizacji nie współpracowało w 2015 roku z żadnym z wydziałów Urzędu Miasta Krakowa. Natomiast spośród pozostałych, najwięcej miało styczność z Wydziałem Spraw Społecznych oraz Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, a średnie oceny tej współpracy były dość wysokie (kolejno 4 i 4,15). Kilka organizacji wymieniło inne jednostki współpracy z UMK, jednakże ze względu na przyjętą metodologię, odpowiedzi te nie zostały uwzględnione w badaniu. Zestawienie uzyskanych odpowiedzi na to pytanie zawiera tabela 5.

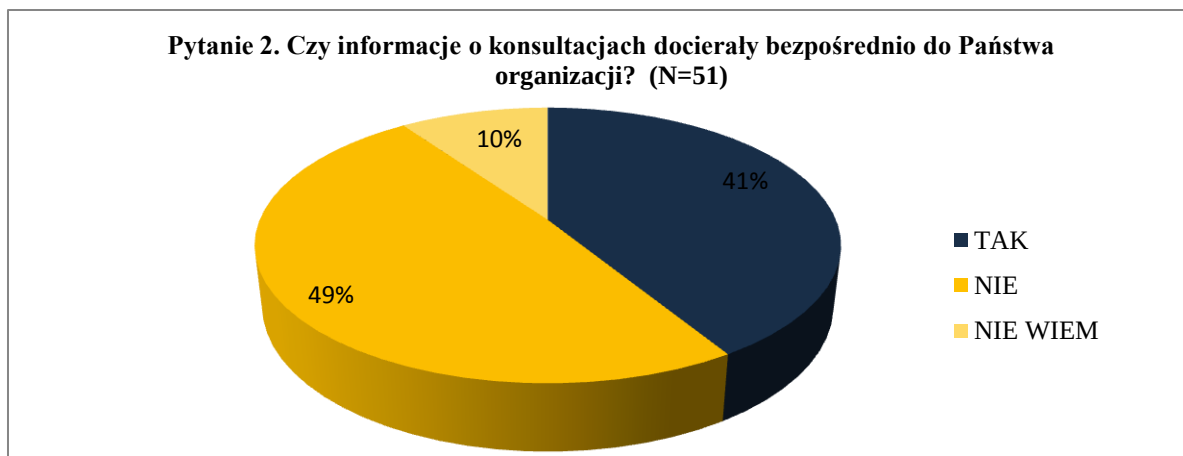
Wydział	Liczba ocen	Średnia ocena współpracy
Organizacja nie współpracowała w 2015 roku z żadnym wydziałem UMK	19	x
Wydział Gospodarki Komunalnej	2	3,5
Wydział Kształtowania Środowiska	4	3,0
Wydział Mieszkalnictwa	4	2,5
Wydział Sportu	5	3,4
Wydział Spraw Społecznych	21	4
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	13	4,15
Wydział Rozwoju Miasta	9	3,9
Wydział Kultury i Dziedzictwa Narodowego	7	3,3
Biuro ds. Ochrony Zdrowia	9	4
Miejskie Centrum Profilaktyki Uzależnień	3	3
Wydział Edukacji	4	2,75
Inny wydział (proszę wskazać jaki)	3	x

TABELA 5 OCENA WSPÓŁPRACY ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH Z POSZCZEGÓLNYMI WYDZIAŁAMI UM KRAKÓW W 2015 ROKU; ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE

Z danych zawartych w tabeli wynika jednakże, że w 2015 roku organizacje pozarządowe współpracowały z UMK w stopniu znikomym (pomijając współpracę z Wydziałem Spraw Społecznych oraz Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej).

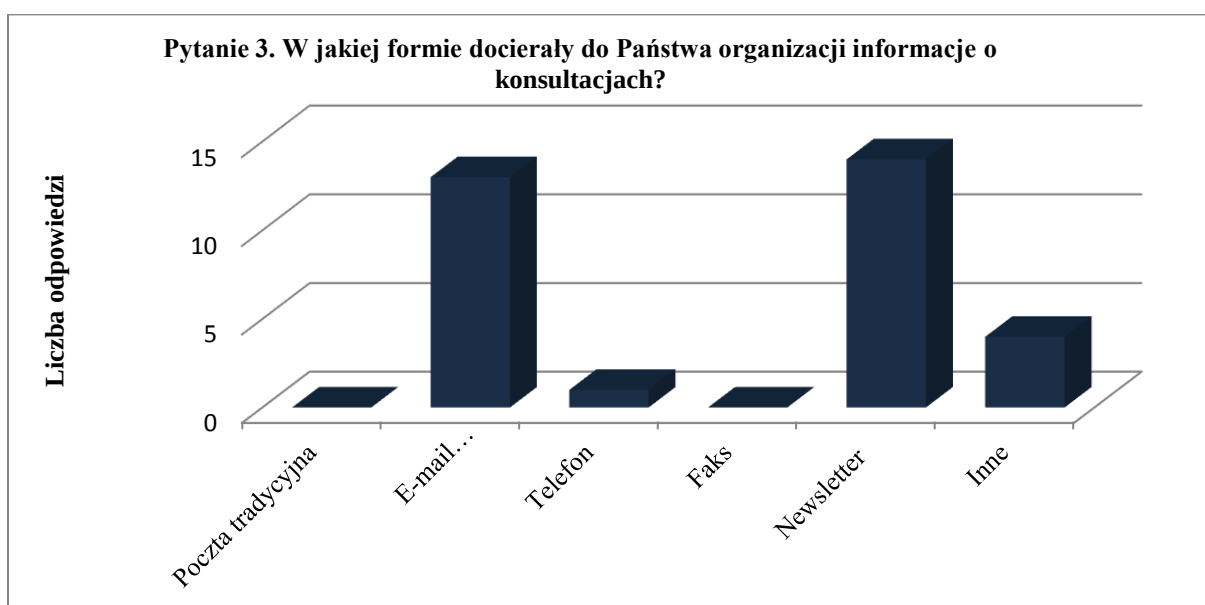
4.2 DOCIERANIE DO ODBIORCÓW KONSULTACJI

Drugim celem szczegółowym badania było sprawdzenie sposobów docierania do organizacji pozarządowych z informacją o planowanych konsultacjach. Z otrzymanych odpowiedzi wynika, że mniej niż połowa (zaledwie 41%) organizacji, które wzięły udział w badaniu, bezpośrednio otrzymała informację o organizowanych konsultacjach. (Wykres 2)

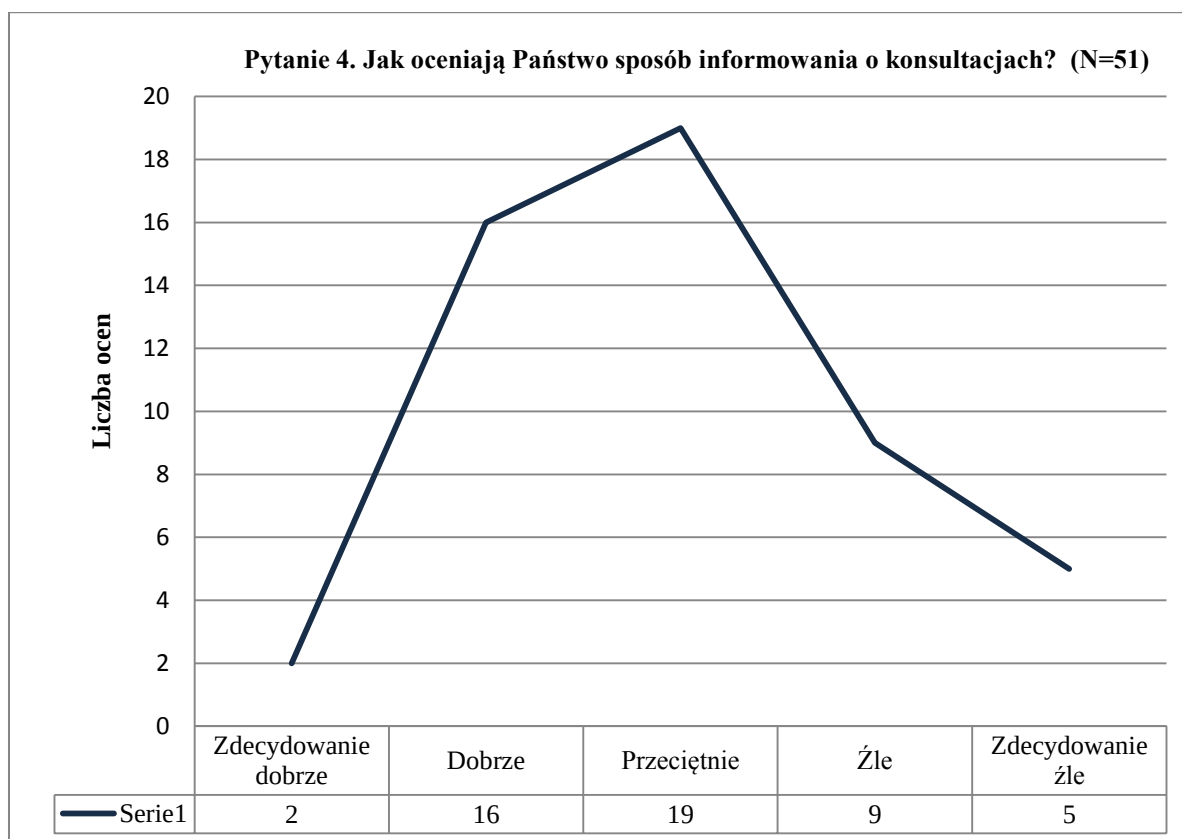
WYKRES 2 ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE

Organizacje, które otrzymały (bezpośrednio) informację o organizowanych konsultacjach, najczęściej wskazywały, iż komunikaty dotyczące konsultacji docierały do ich organizacji za pośrednictwem *newslettera* (14) lub *bezpośredniego e-maila* (13). Żadna z organizacji, które wzięły udział w badaniu, nie została powiadomiona o konsultacjach za pośrednictwem *faksu* i *poczty tradycyjnej*, jedna dowiedziała się *telefonicznie*. Dwie z organizacji wskazały, iż zostały poinformowane osobiście (przez *osobę znajomą* i *przedstawiciela UM z KDO*). Również dwie organizacje odpowiedziały, iż informacje o konsultacjach pozyskały z różnych stron internetowych (ta opcja nie została ujęta w kafeterii, gdyż nie zalicza się do bezpośredniego informowania o konsultacjach). Jak wynika z otrzymanych odpowiedzi, najczęściej do bezpośredniego informowania o konsultacjach wykorzystywano narzędzia internetowe. Uzyskane odpowiedzi przedstawia wykres 3.

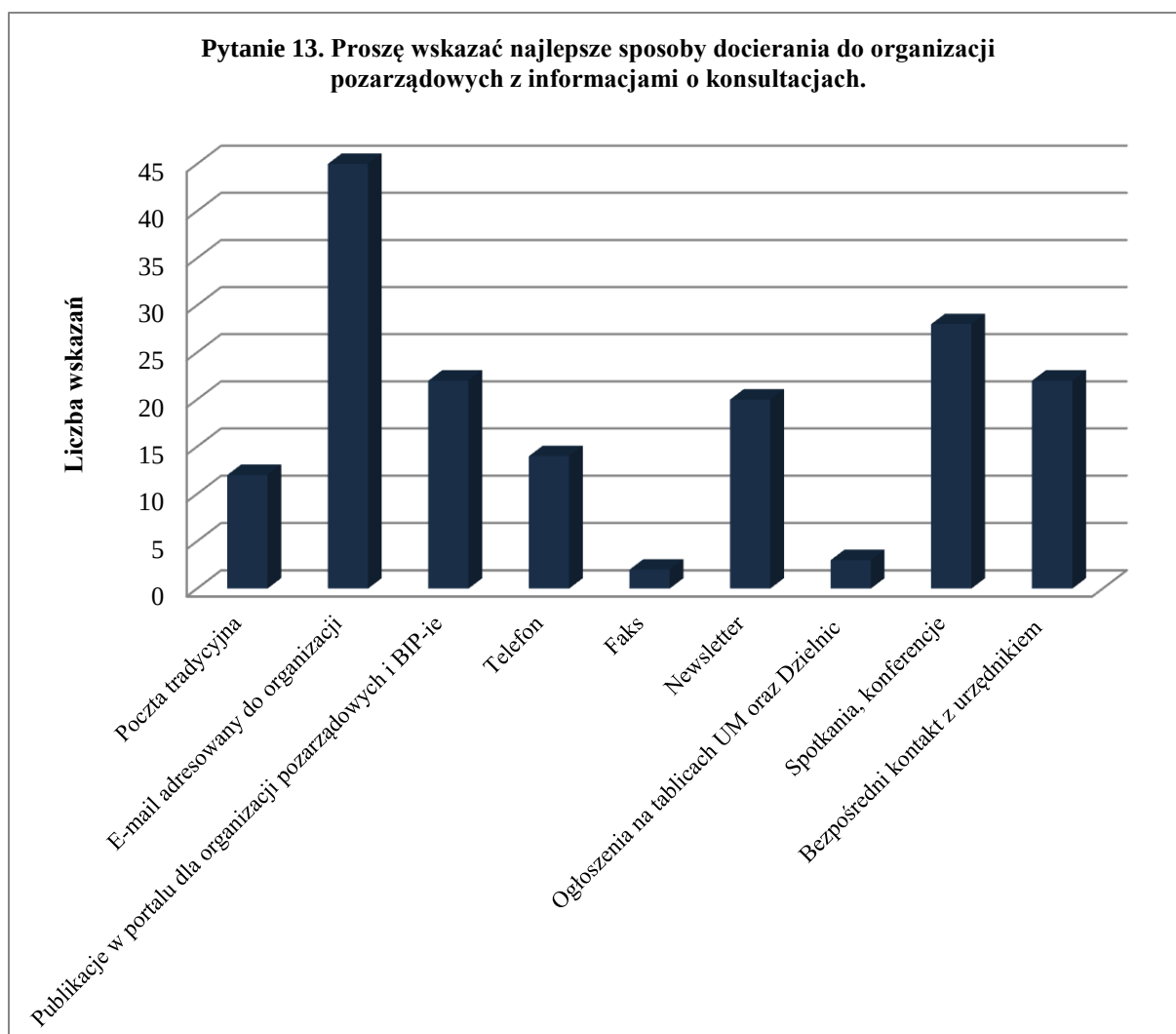
WYKRES 3 ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE

Organizacje, biorące udział w badaniu, oceniły sposób informowania o konsultacjach głównie jako *przeciętny*. Jednakże eliminując odpowiedzi neutralne, większość (18) stanowiły oceny pozytywne (*zdecydowanie dobrze* i *dobrze*), negatywnych ocen (*zdecydowanie źle* i *źle*) było mniej (14). Szczegółowy rozkład ocen przedstawia wykres 4.

WYKRES 4 ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE

Organizacje zostały również poproszone o wskazanie preferowanych przez nie form informowania o konsultacjach. Respondenci najczęściej wymieniali *e-mail adresowany do organizacji*. Jest to również odpowiedź, która pojawiała się często w pytaniu o sposób docierania do organizacji z informacją o konsultacjach w 2015 roku (Wykres 3, s. 23). Wśród innych preferowanych elektronicznych sposobów docierania z informacjami do organizacji, często pojawiały się także odpowiedzi: *publikacje w portalu dla organizacji pozarządowych i BIP-ie* oraz *newsletter*. Co ważne, newsletter był najczęstszą formą w jakiej w 2015 roku organizacje były informowane o organizowanych konsultacjach (Wykres 3, s. 23). Wiele odpowiedzi dotyczących preferowanych sposobów konsultacji dotyczyło także bezpośredniego kontaktu: *spotkania, konferencje* oraz *bezpośredni kontakt z urzędnikiem*. Najmniej efektywnymi formami są według respondentów: *faks* oraz *zamieszczenie ogłoszeń na tablicach UM oraz Dzielnic*. Szczegółowy rozkład odpowiedzi przedstawia wykres 5.

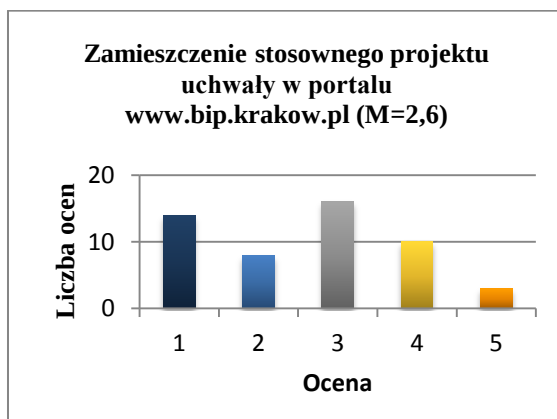
WYKRES 5 ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE

Organizacje, które wzięły udział w badaniu preferują elektroniczny sposób powiadamiania o organizowanych konsultacjach. Właśnie ta forma była najczęściej stosowana w 2015 roku.

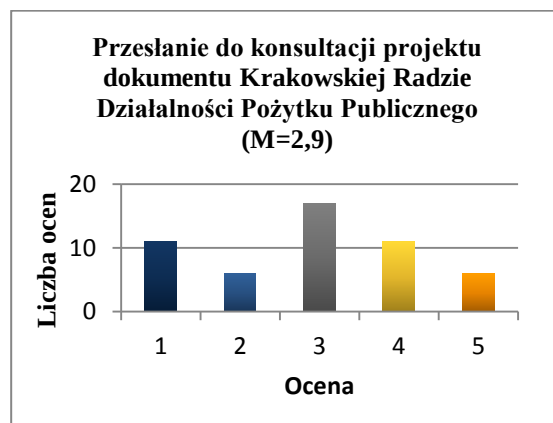
4.3 PRAKTYCZNOŚĆ I EFEKTYWNOŚĆ POSZCZEGÓLNYCH FORM KONSULTACJI

Kolejna grupa pytań dotyczyła oceny praktyczności i efektywności różnych postaci konsultacji. W pytaniu 12. organizacje zostały poproszone o ocenę efektywności poszczególnych ich form. Najwyższą średnią arytmetyczną (3,9) otrzymanych ocen uzyskały *spotkania z przedstawicielami organizacji pozarządowych*. Nieco niższą średnią miały *spotkania otwarte*. Natomiast najmniej efektywną formą konsultacji, w opinii respondentów, było zamieszczanie stosownego projektu uchwały w serwisie www.bip.krakow.pl. Pytanie

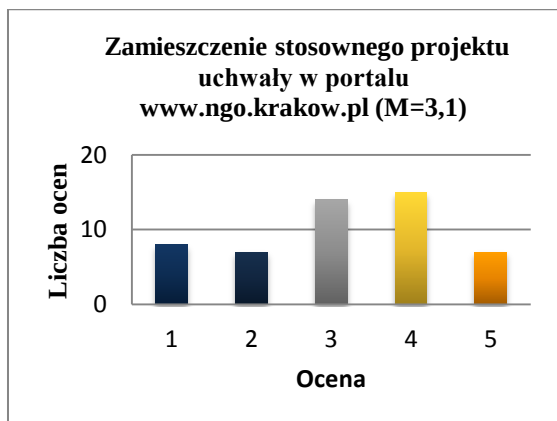
to było pytaniem otwartym, respondenci zaproponowali w nim także m.in. *uruchomienie aplikacji mobilnej*, informującej o konsultacjach, *zamieszczanie informacji o nich w Bus TV* oraz *wykorzystywanie metod ilościowych w zbieraniu informacji od organizacji pozarządowych*. Rozkłady ocen efektywności poszczególnych form konsultacji przedstawiają wykresy 6 - 12 (ocena 1- najniższa efektywność, 5 – najwyższa). Wykres 13 prezentuje natomiast zbiorcze zestawianie ocen.

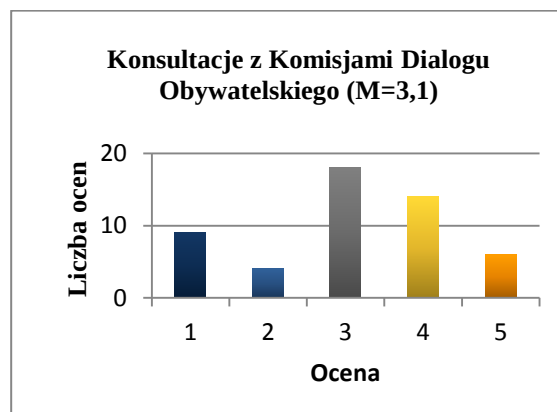
WYKRES 6 ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE

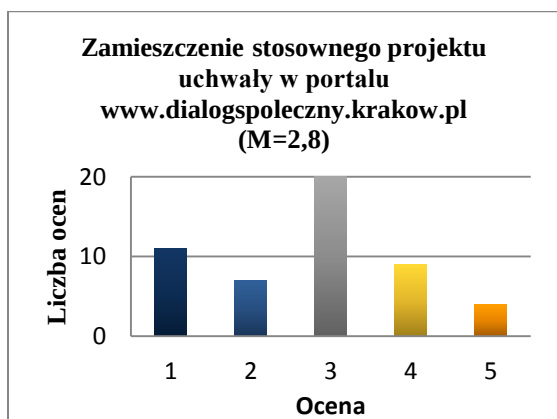
WYKRES 7 ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE

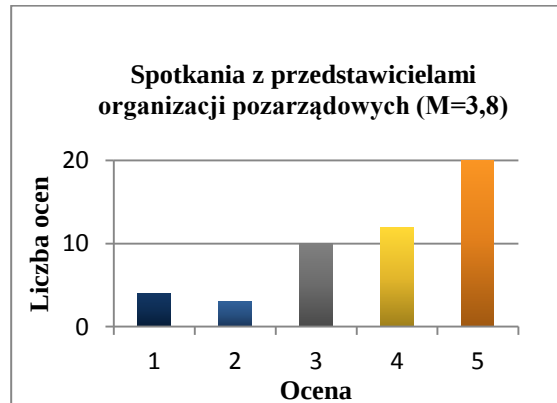
WYKRES 8 ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE

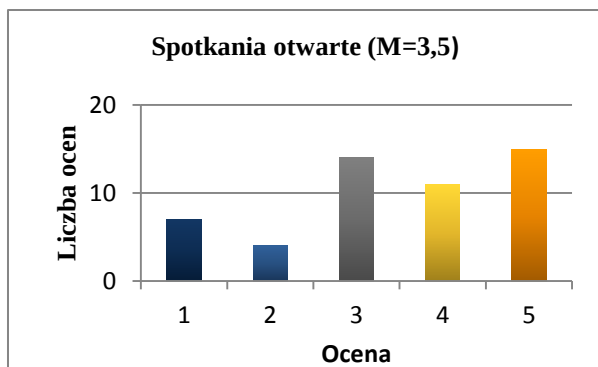
WYKRES 9 ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE

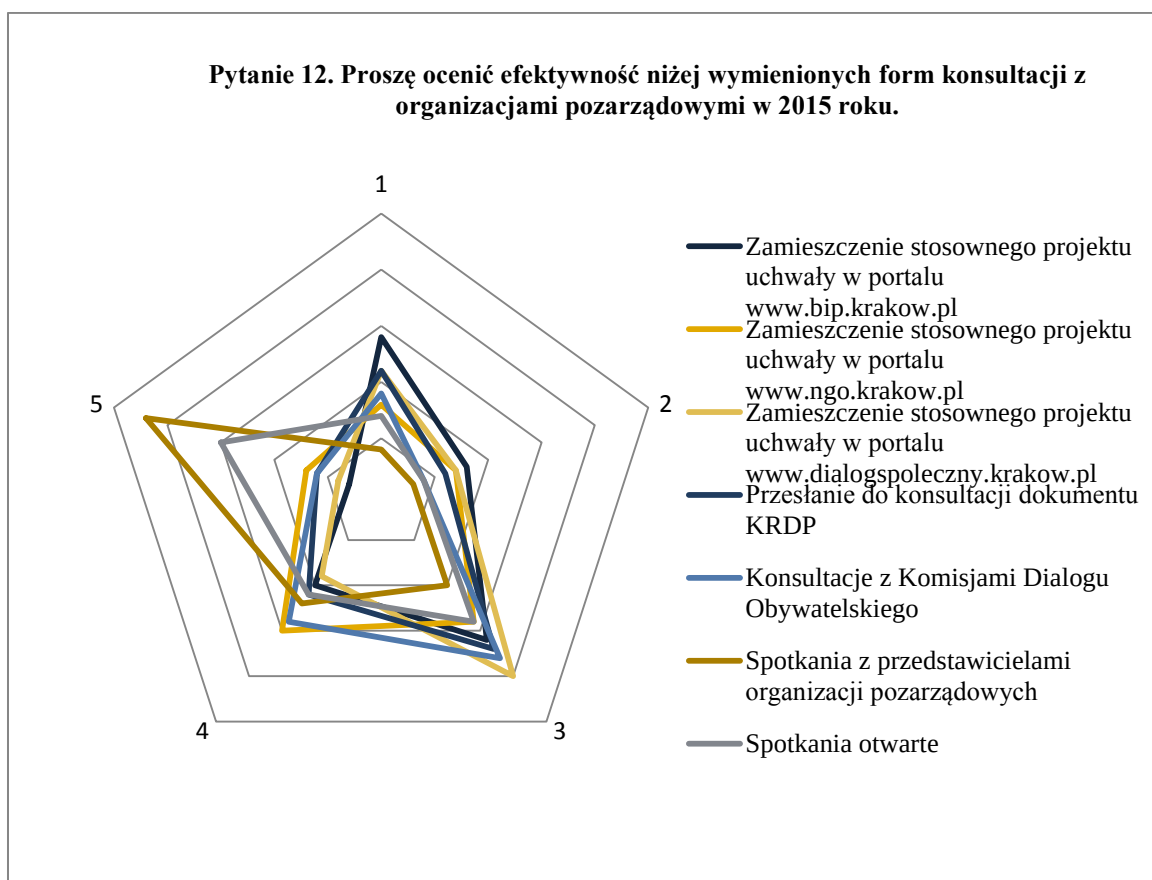
WYKRES 10 ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE

WYKRES 11 ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE

WYKRES 12 ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE

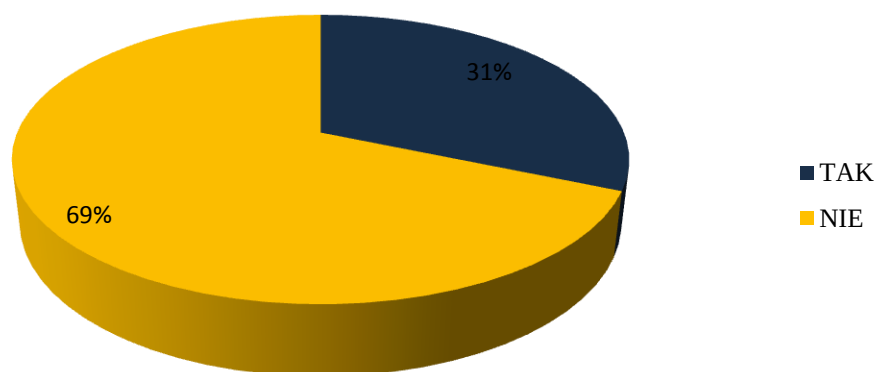

WYKRES 13 ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE

4.4 JAKOŚĆ I LICZBA UWAG UZYSKIWANYCH W WYNIKU KONSULTACJI

Kolejna grupa pytań w kwestionariuszu dotyczyła jakości i liczby uzyskiwanych uwag w wyniku konsultacji. Szczegółowa analiza dokumentów i danych zastanych została zawarta w rozdziale drugim. Pytania zadane w tej części miały jedynie na celu nakreślenie aktywności organizacji biorących udział w badaniu w kontekście oficjalnych informacji. Zaledwie 31% organizacji (16), które wzięły udział w badaniu, uczestniczyła w konsultacjach w 2015 roku.

Pytanie 5. Czy Państwa organizacja uczestniczyła w konsultacjach w 2015 roku?
(N=51)

WYKRES 14 ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE

Organizacje, które wzięły udział w badaniu, zostały poproszone o zaznaczenie, w jakich konsultacjach uczestniczyły. Spośród dokumentów przedstawionych do konsultacji organizacjom pozarządowym, najczęściej konsultowany, przez organizacje biorące udział w badaniu, był Projekt Programu Współpracy Gminy Miejskiej Kraków na rok 2016 z organizacjami pozarządowymi (14) oraz Projekt uchwały Rady Miasta Krakowa w sprawie "Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Krakowa na lata 2015-2020" (8). Pozostałe akty były konsultowane przez pojedyncze organizacje lub nie były konsultowane przez żadne, z biorących udział w badaniu. Jedna z organizacji wskazała, że opiniowała także Projekt Regulaminu Budżetu Obywatelskiego, jednakże ze względu na fakt, że były to konsultacje społeczne, nie zostały uwzględnione w zestawieniu wyników. Organizacje biorące udział w badaniu, opiniowały poszczególne projekty dokumentów łącznie 28 razy.

Podmiot przeprowadzający konsultacje	Przedmiot konsultacji	Liczba organizacji, które wzięły udział w konsultacjach
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Projekt uchwały Rady Miasta Krakowa w sprawie "Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Krakowa na lata 2015-2020"	8
Wydział Gospodarki Komunalnej UMK	Projekt uchwały Rady Miasta Krakowa w sprawie "Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie Gminy Miejskiej Kraków"	0
Wydział Sportu UMK	Projekt Programu Rozwoju Sportu w Krakowie na lata 2016-2019	2

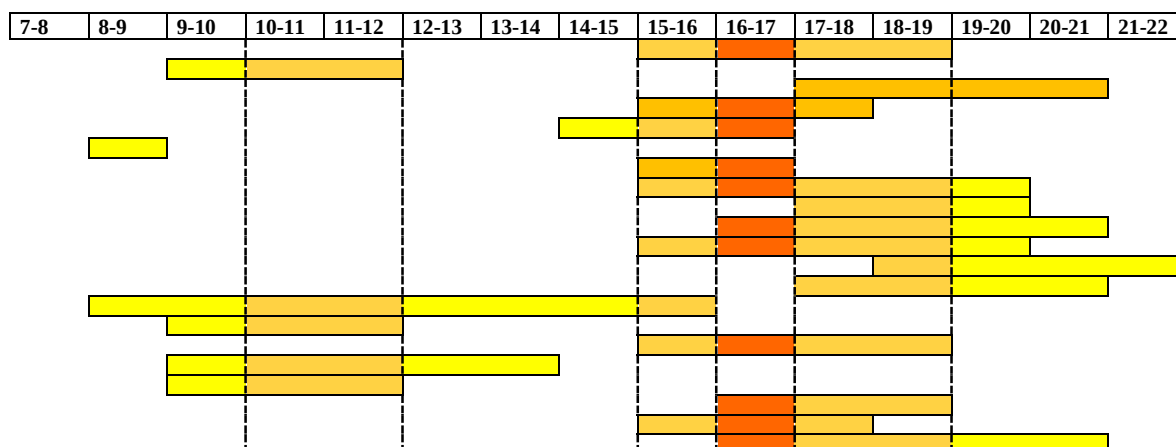
Wydział Spraw Społecznych UMK	Projekt Programu zapobiegania i reakcji na zdarzenia o charakterze rasistowskim i ksenofobicznym w przestrzeni miasta Krakowa	1
Wydział Spraw Społecznych UMK	Projekt Programu Współpracy Gminy Miejskiej Kraków na rok 2016 z organizacjami pozarządowymi	14
Wydział Kształtowania Środowiska UMK	Projekt uchwały w sprawie zniesienia form ochrony przyrody – drzew uznanych za pomniki przyrody	0
Wydział Kształtowania Środowiska UMK	Projekt zmiany uchwały Nr CX/1666/14 w sprawie przyjęcia Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta Krakowa do 2032 r.	0
Wydział Kształtowania Środowiska UMK	Projekt uchwały w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego 'Las Mogiński'	0
Wydział Kształtowania Środowiska UMK	Projekt uchwały w sprawie ustanowienia pomników przyrody na terenie miasta Krakowa	0
Wydział Kształtowania Środowiska UMK	Projekt uchwały Rady Miasta Krakowa w sprawie przyjęcia Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na rok 2016.	1
Wydział Mieszkalnictwa UMK	Projekt uchwały Rady Miasta Krakowa w sprawie: zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Miejskiej Kraków oraz tymczasowych pomieszczeń; zmiany uchwały Nr LVIII/794/12 Rady Miasta Krakowa z dnia 10 października 2012 r. w sprawie przyjęcia Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miejskiej Kraków oraz zasobem tymczasowych pomieszczeń na lata 2012-2017, który nie jest aktem prawa miejscowego.	2

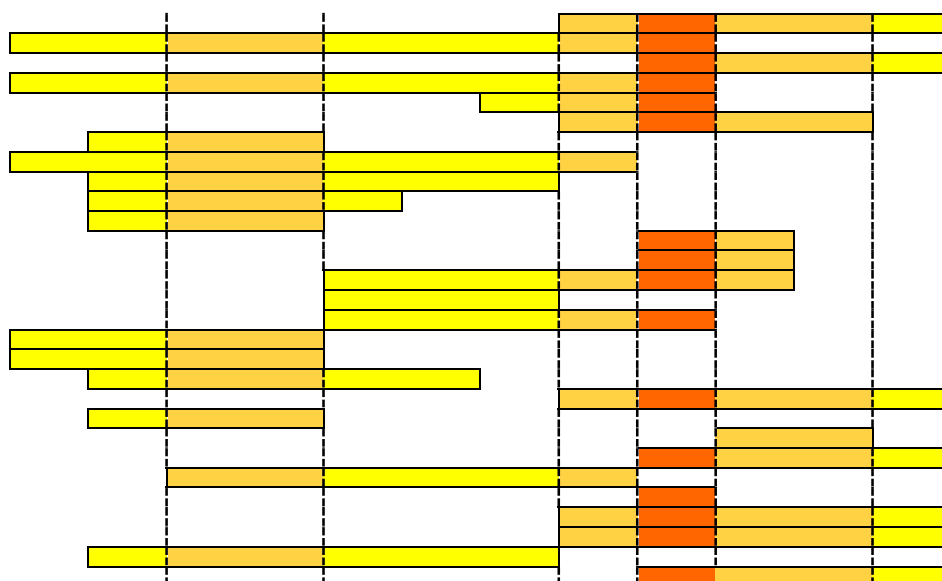
TABELA 6 UDZIAŁ W KONSULTACJACH W 2015 ROKU ORGANIZACJI BIORĄCYCH UDZIAŁ W BADANIU;
ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE

Jedynie dwa dokumenty: Projekt Programu Współpracy Gminy Miejskiej Kraków na rok 2016 z organizacjami pozarządowymi oraz Projekt uchwały Rady Miasta Krakowa w sprawie "Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Krakowa na lata 2015-2020" były szerzej konsultowane przez podmioty, które wypełniły ankietę. Z otrzymanych odpowiedzi wynika zatem, że organizacje biorące udział w badaniu były słabo zaangażowane w proces konsultacji w 2015 roku.

Kolejnym celem badania było określenie preferowanego przez organizacje pozarządowe wymiaru czasowego konsultacji: długości ich trwania oraz najdogodniejszej pory do ich przeprowadzania.

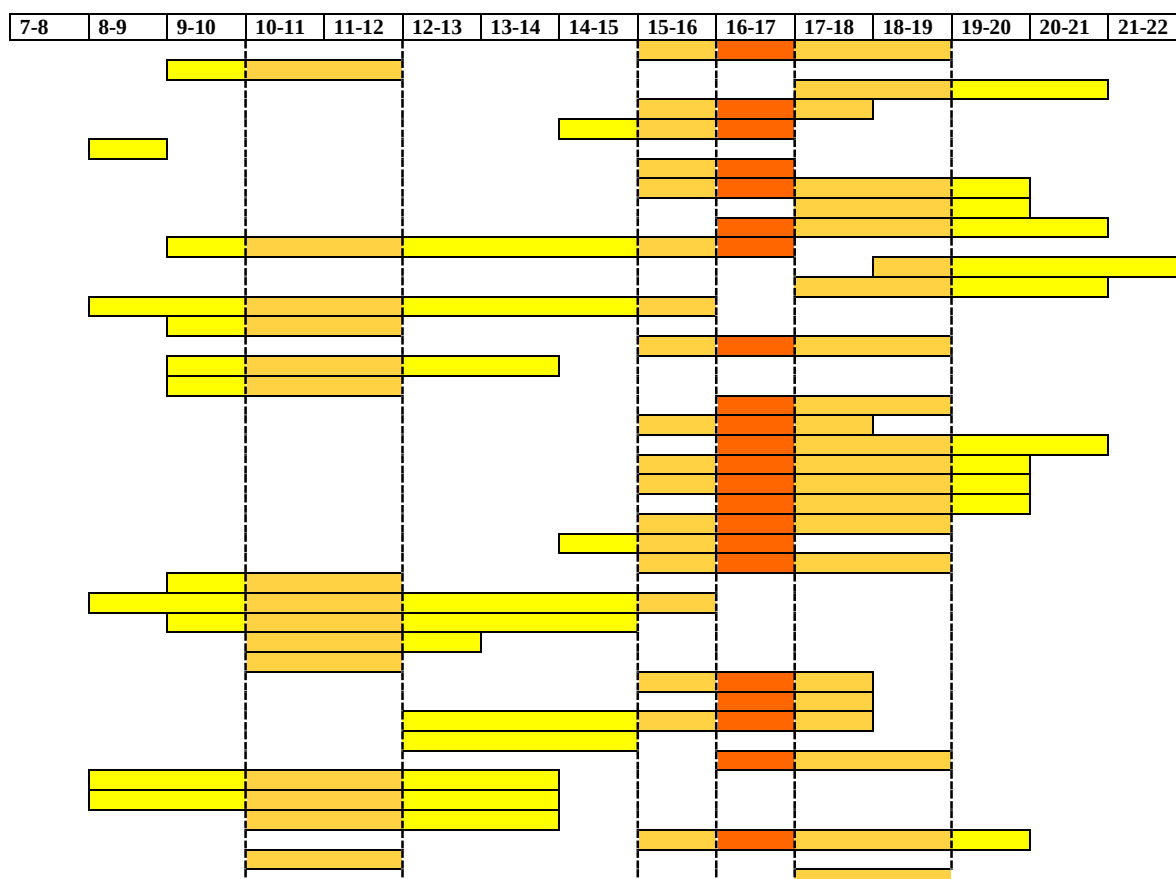
W przypadku spotkań z organizacjami pozarządowymi, najdogodniejszą porą dla organizacji takich wydarzeń jest pora pomiędzy 16:00 a 17:00. Często respondenci wskazywali również na godziny popołudniowe 10:00-12:00 oraz popołudniowo-wieczorne 15:00-19:00. Szczegółowo preferowany czas organizacji spotkań z organizacjami pozarządowymi przedstawia wykres 15.

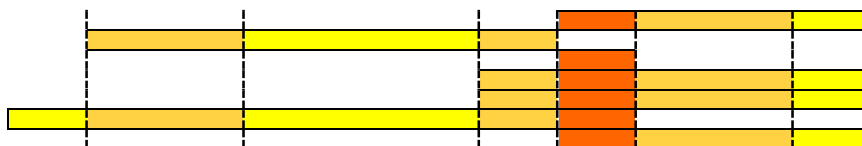

WYKRES 15 PREFEROWANA PRZEZ POSZCZEGÓLNE ORGANIZACJE PORA ORGANIZACJI SPOTKAŃ Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI (W GODZINACH); ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE

Wyniki badań dotyczące preferowanej przez podmioty pozarządowe pory organizacji spotkań otwartych są podobne do opisanych wyżej. Najlepszą porą na organizację tego typu spotkań są godziny 16:00-17:00, jak również (choć w mniejszym stopniu) 10:00-12:00 oraz 15:00-19:00. Otrzymane wyniki ilustruje wykres 16.

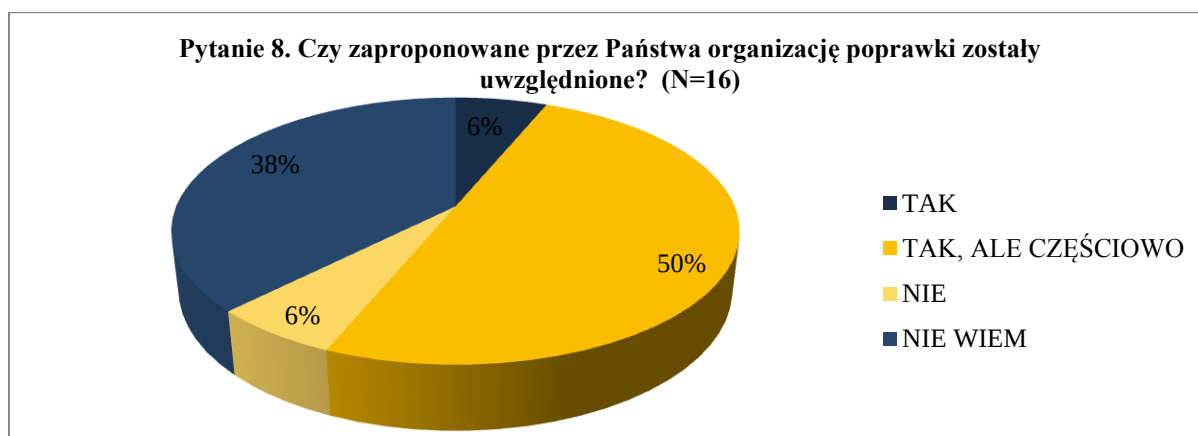

WYKRES 16 PREFEROWANA PRZEZ POSZCZEGÓLNE ORGANIZACJE PORĄ ORGANIZACJI SPOTKAŃ OTWARTYCH (W GODZINACH); ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE

W obydwu przypadkach, według respondentów, konsultacje powinny trwać średnio około 4 godzin, najczęściej jednakże wskazywano na 3 godziny.

4.6 KONSTRUKTYWNOŚĆ KONSULTACJI POD WZGLĘDEM ZGŁASZANYCH UWAG

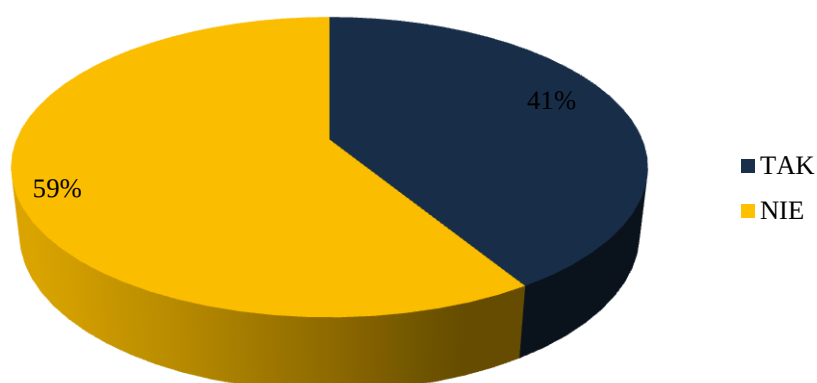
Kolejna grupa pytań dotyczyła konstruktywności konsultacji pod względem zgłaszanych przez organizacje poprawek. W pytaniu 8. organizacje, które wzięły udział w konsultacjach, zostały zapytane o to, czy zaproponowane przez nie poprawki zostały uwzględnione. Połowa organizacji zadeklarowała, że tylko częściowo poprawki przez nich zaproponowane zostały uwzględnione. Jednakże w znaczącej liczbie odpowiedzi, organizacje stwierdziły, że nie mają wiedzy na ten temat, co zostało również podkreślone w jednej z uwag: *brak podsumowania i prezentacji wyników, nie mamy wiedzy co zostało przedstawione w dalszych etapach*. Szczegółowo, rozkład odpowiedzi na to pytanie przedstawia wykres 17.

WYKRES 17 ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE

Natomiast na pytanie, czy według organizacji pozarządowych, organizowanie konsultacji jest efektywnym narzędziem wpływu i kształtowania aktów prawa miejscowego, ponad połowa organizacji odpowiedziała negatywnie (Wykres 18).

Pytanie 16. Czy konsultacje organizowane przez Gminę Miejską Kraków w 2015 roku były w Państwa opinii efektywnym narzędziem kształtowania aktów prawa miejscowego?

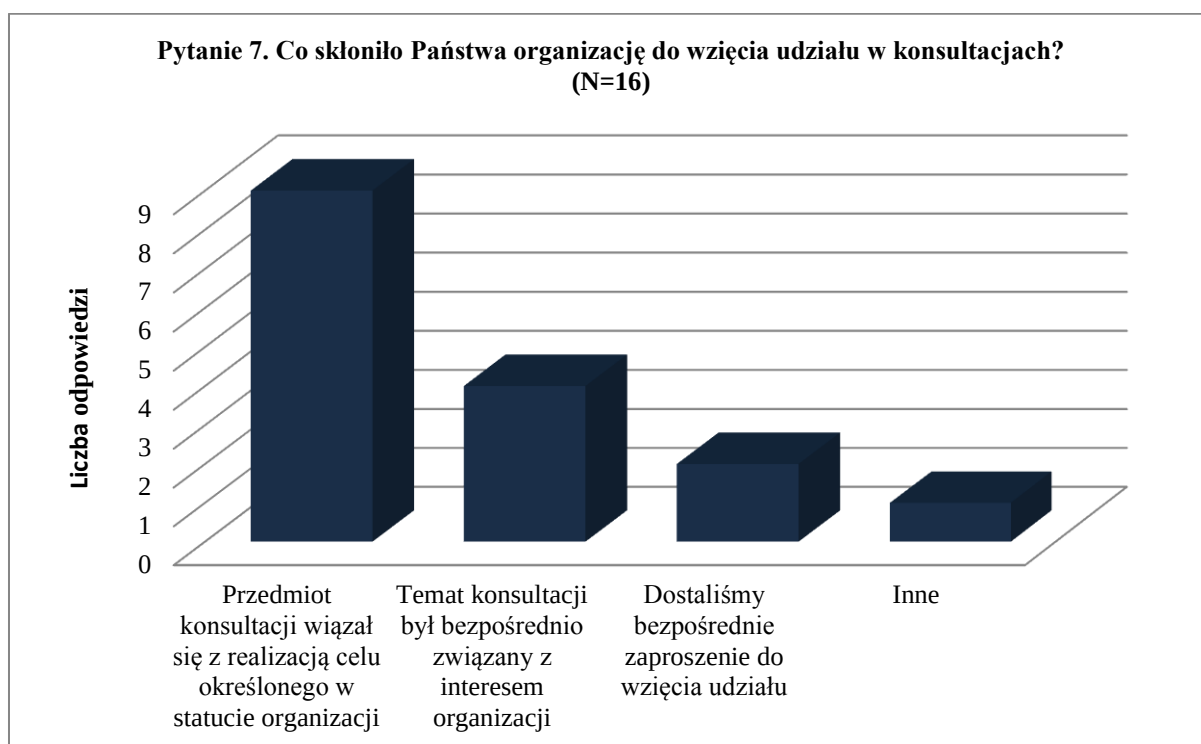
WYKRES 18 ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE

Organizacje, które odpowiedziały negatywnie na to pytanie, zostały poproszone o uzasadnienie swojego zdania. Czterokrotnie otrzymano odpowiedź, że organizacje, które nie wzięły udziału w konsultacjach, nie chcą wypowiadać się na temat efektywności tego narzędzia. Również cztery razy w wypowiedziach podkreślano różnego rodzaju braki informacyjne: organizacje nie wiedziały o konsultacjach, nie zostały do wzięcia w nich udziału bezpośrednio zaproszone lub nie posiadają wiedzy odnośnie tego, co stało się z zaproponowanymi przez nie poprawkami. W kilku odpowiedziach (5) wyraźnie podkreślono brak wiary w skuteczność konsultacji (*konsultacje mają charakter pozorny; nikomu na nich nie zależało; organizacje pozarządowe nie biorą w nich udziału lub reprezentowane są jedynie przez organizacje, które potrafią przebić się ze swoimi interesami tak, aby były one konsultowane*). Kilku respondentów zwróciło uwagę na to, że konsultacje nie są efektywne ze względu na brak reprezentatywności i brak współpracy Miasta z organizacjami pozarządowymi oraz, że konsultacje są przeprowadzane w zbyt późnej fazie przygotowywania dokumentów (*konsultowane są projekty uchwał, a powinny być konsultowane założenia do projektów wraz ze zwróceniem uwagi na potrzeby mieszkańców wyrażone przez nich samych*).

4.7 PRZEKROJOWO O KONSULTACJACH

W kwestionariuszu zadano również pytania, które miały charakter przekrojowy. Organizacje, którzy potwierdziły udział w konsultacjach z GMK w 2015 roku, zapytano o to,

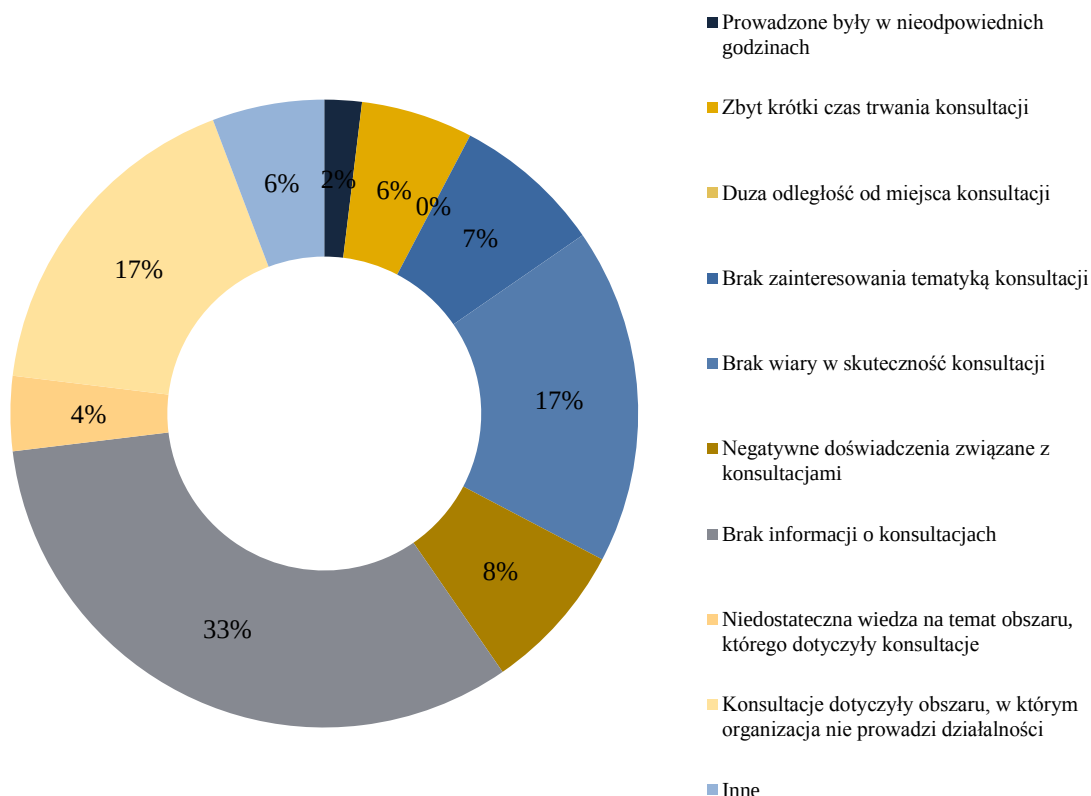
co skłoniło je do uczestnictwa w tym procesie. Z uzyskanych wyników wnioskować można, że organizacje najczęściej biorą udział w konsultacjach, gdy *przedmiot konsultacji związany jest z realizacją celu określonego w ich statucie* (9 odpowiedzi). Drugą najczęściej podawaną odpowiedzią (4) było to, iż *temat konsultacji był związany z interesem organizacji*. Pozostałe organizacje zadeklarowały, że motywacją do wzięcia udziału w konsultacjach jest dla nich *bezpośrednie zaproszenie Miasta do wzięcia w nich udziału* (2) lub *zainteresowanie jego [Miasta] ofertą* (1). Rozkład odpowiedzi na to pytanie przedstawia wykres 19.

WYKRES 19 ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE

Organizacje, które nie wzięły udziału w konsultacjach (35), zostały z kolei poproszone o podanie przyczyn braku uczestnictwa w tym procesie. *Brak informacji o konsultacjach* był najczęściej wymienianym powodem nieuczestniczenia w konsultacjach w 2015 roku. Respondenci wskazywali również na *brak wiary w skuteczność konsultacji* oraz *dużą odległość od miejsca konsultacji* jako bariery udziału w konsultacjach. Jak wynika z uzyskanych wyników badań, ważną przyczyną braku zaangażowania organizacji pozarządowych w procesy konsultacji w 2015 był także *brak czasu*. Szczegółowo rozkład odpowiedzi na to pytanie przedstawia wykres 20.

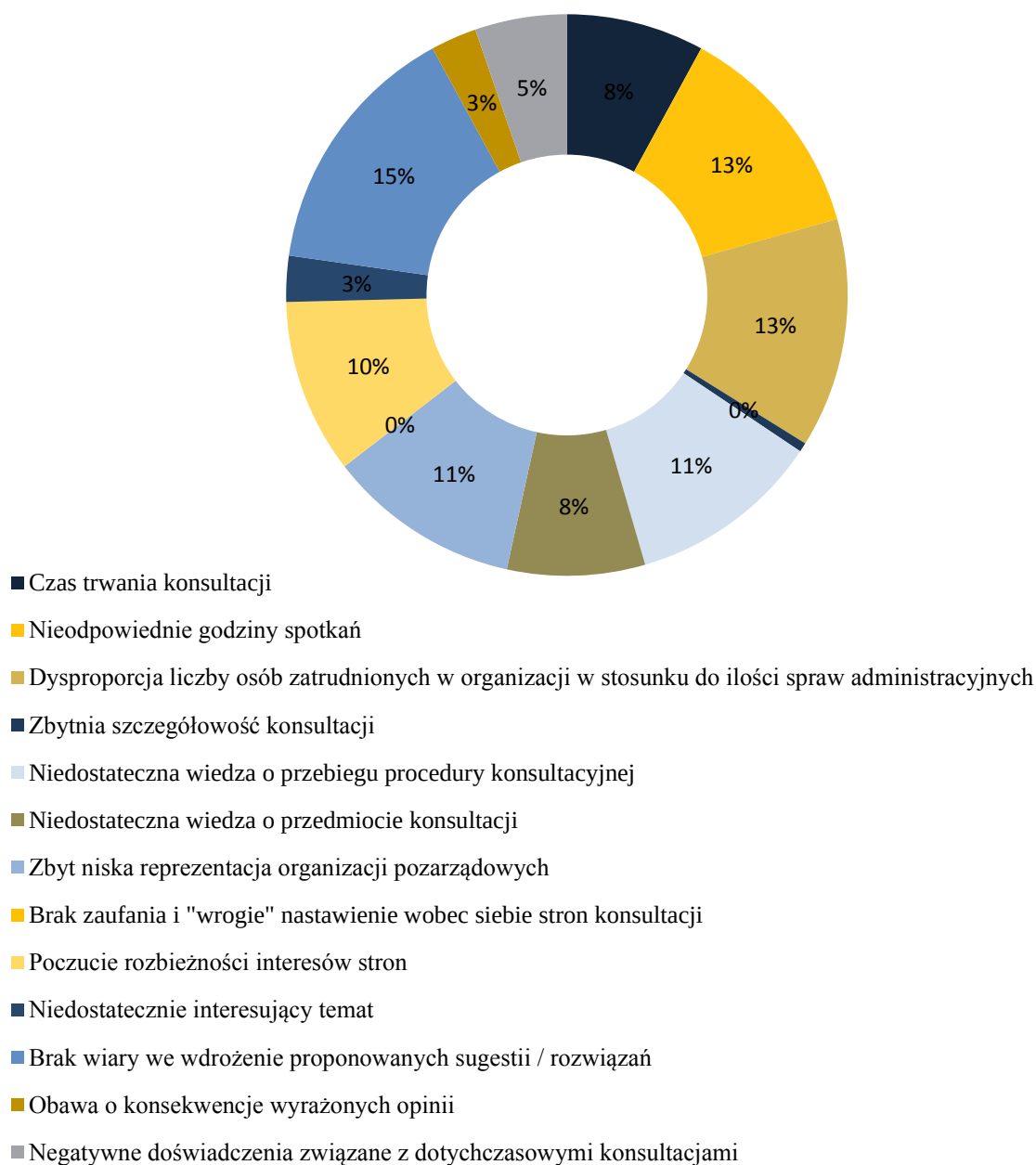
Pytanie 9. Dlaczego Państwa organizacja nie wzięła udziału w konsultacjach?

WYKRES 20 ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE

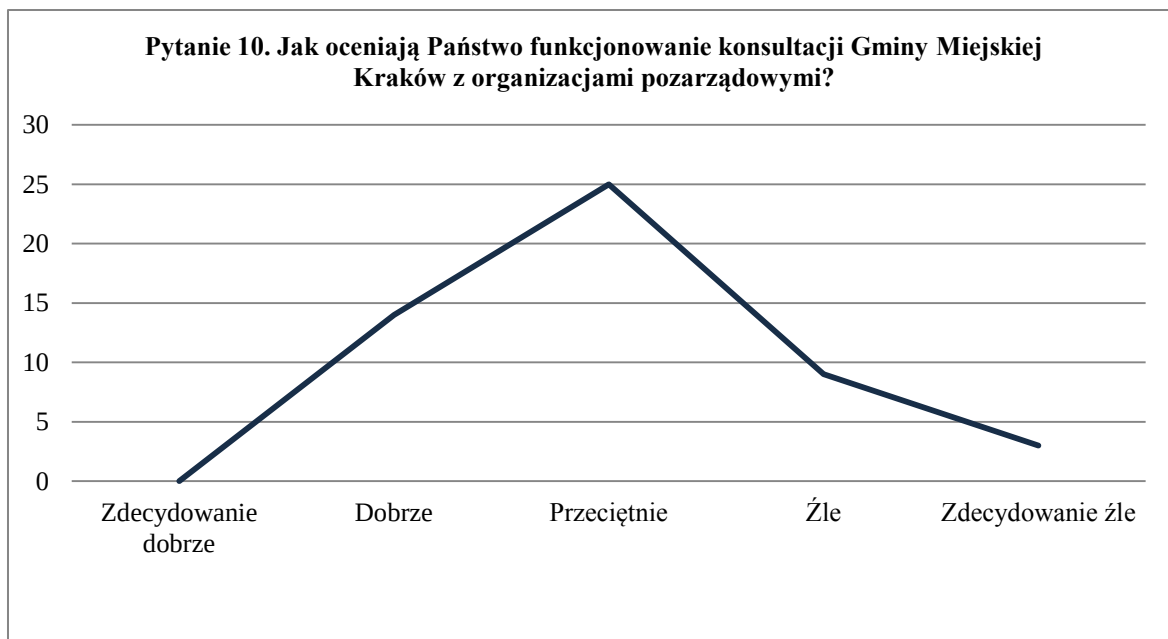
Wszystkie organizacje zostały zapytane o czynniki, które można określić mianem „barier” utrudniających planowane konsultacje. W tym pytaniu organizacje mogły wskazać na więcej niż jedną odpowiedź. Z analizy uzyskanych danych wynika, że jest bardzo wiele różnych czynników utrudniających konsultacje. Najczęściej wskazywano na *brak wiary we wdrożenie proponowanych sugestii/rozwiązań* (15% odpowiedzi), *nieodpowiednie godziny spotkań* (13%), *dysproporcję liczby osób zatrudnionych w organizacji w stosunku do ilości spraw administracyjnych* (13%), *niedostateczną wiedzę o przebiegu procedury konsultacyjnej* (11%) oraz *zbyt niską reprezentację organizacji pozarządowych* (11%). Z przytoczonych przyczyn wynika, że najczęstsze bariery utrudniające konsultacje mają zarówno charakter techniczny (nieodpowiednie godziny spotkań etc.), jak i mentalny (brak wiary w skuteczność konsultacji). Żadna z organizacji nie wskazała braku zaufania i "wrogiego" nastawienia wobec siebie stron konsultacji, jako bariery konsultacji. Szczegółowo otrzymane wyniki przedstawia wykres 21.

Pytanie 15. Jakie są główne czynniki utrudniające konsultacje ?

WYKRES 21 ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE

W pytaniu zamkniętym, które dotyczyło ogólnej oceny funkcjonowania konsultacji, organizacje najczęściej oceniły je jako *przeciętne*. Po zsumowaniu odpowiedzi pozytywnych (*zdecydowanie dobrze* i *dobrze*) oraz negatywnych (*źle* i *zdecydowanie źle*), okazuje się, że liczba odpowiedzi pozytywnych nieznacznie przewyższa negatywne. Żadna z organizacji nie oceniła funkcjonowania konsultacji *zdecydowanie dobrze*, natomiast trzy oceniły ich przebieg *zdecydowanie źle* (skrajna ocena). Wykres 22 przedstawia rozkład tych ocen.

WYKRES 22 ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE

Ostatnie pytanie kwestionariusza miało charakter otwarty i było pytaniem nieobowiązkowym. Respondenci zostali poproszeni o zamieszczenie dodatkowych uwag na temat konsultacji GMK z organizacjami pozarządowymi w 2015 roku. Analiza treści pozyskanych w ten sposób komentarzy wskazuje na kilka podstawowych przyczyn braku satysfakcji z konsultacji po stronie organizacji pozarządowych.

Respondenci najczęściej podkreślali, że konsultacje są nieefektywne, gdyż miasto organizuje je z powodów formalnych, zaś postulaty zgłaszane przez organizacje nie są brane pod uwagę. Taka praktyka sprawia, że organizacje pozarządowe, uczestniczące w procesie konsultacji, mają poczucie straty czasu. W komentarzach zwrócono również uwagę na biurokratyczne, proceduralne podejście urzędników do tematu konsultacji oraz na to, że konsultacjom podlegają zazwyczaj dokumenty regulujące sprawy ogólne, które nie przynoszą konkretnych rozwiązań problemów. W dwóch odpowiedziach zwrócono uwagę, że Miasto nie prowadzi konsultacji w sprawach niszowych, i tym samym nie wykorzystuje potencjału wielu organizacji pozarządowych zajmujących się kwestiami rzadko podejmowanymi w sferze publicznej, które jednak wymagają podjęcia działań.

Konsultacje nie są w żaden sposób wiążące dla władz, stąd poczucie straty czasu.

Strony dialogu społecznego, jakimi są organizacje pozarządowe, często mają oparte na doświadczeniach przekonanie, że finalny kształt rozstrzygnięcia jest już przesądzony, a konsultacje mają jedynie spełnić wymóg formalny.

Konsultowanie aktów prawnych na poziomie ogólnym, nie przynoszącym konkretnych rozwiązań, jest stratą czasu.

Organizacje taka jak nasza, które zajmują się obszarami niszowymi, nie mają co konsultować.

Na zawężone konsultacje [do obszaru ich działalności] znaleźlibyśmy czas pomimo jego deficytu.

Komentarze respondentów zawierały też postulaty dotyczące usprawnienia procesu konsultacji i upowszechniania wyników konsultacji GMK z organizacjami pozarządowymi. Podkreślano między innymi konieczność efektywniejszego wykorzystania Komisji Dialogu Obywatelskiego jako instytucji dialogu.

KDO są świetnym rozwiązaniem i powinny być bardziej promowane jako rozwiązanie dla NGO. Powinny też powstać ciała angażujące bezpośrednio obywateli, bez pośrednictwa NGO.

Dobrym narzędziem mogącym pokazać, że konsultacje są efektywne, byłyby infografiki o ilości poprawek zgłoszonych, przyjętych, przyczynach odrzucenia poprawek, ilości konsultowanych aktów prawnych itp.

Wyniki uzyskanych badań pokazują jednoznacznie, że planowanie konsultacji z organizacjami pozarządowymi wymaga zaangażowania zarówno ze strony podmiotów trzeciego sektora, jak i Gminy Miejskiej Kraków. Zalecenia i sugestie odnośnie zmian w sposobie organizacji i przeprowadzania konsultacji zostały zawarte w kolejnym rozdziale.

5. WNIOSKI I REKOMENDACJE

5.1 WNIOSKI Z ANALIZY DOKUMENTÓW ORAZ DANYCH ZASTANYCH ODNOŚNIE STANU KONSULTACJI SPOŁECZNYCH

Forma pisemna konsultacji, która polega na zamieszczeniu projektu uchwały na portalach: www.bip.krakow.pl, www.ngo.krakow.pl oraz www.dialogspoleczy.krakow.pl, była wykorzystywana przez Gminę Miejską Kraków w przypadku wszystkich konsultacji z organizacjami pozarządowymi. Często postacią konsultacji były także konsultacje pisemne, czyli przesyłanie dokumentu do zaopiniowania Krakowskiej Radzie Działalności Pożytku Publicznego oraz właściwej Komisji Dialogu Obywatelskiego.

W 2015 roku, siedem dokumentów zostało skonsultowanych jedynie poprzez przekazanie projektów do zaopiniowania KRDP, co budzi wątpliwości co do zgodności tego procesu z § 5 pkt. 2 uchwały nr XII/135/11 Rady Miasta Krakowa z dnia 13 kwietnia 2011r. w sprawie określania szczegółowego sposobu konsultowania z Krakowską Radą Działalności Pożytku Publicznego lub organizacjami pozarządowymi i podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji. Według tego zapisu przeprowadzenie konsultacji pisemnych poprzez zamieszczenie stosownego projektu uchwały na wyżej wymienionych portalach jest obligatoryjne.

KRDP w 2015 roku wydawała opinię pozytywną bądź odstępowała od prawa do wydania opinii na rzecz właściwej Komisji Dialogu Obywatelskiego. Nową formą opiniowania były konsultacje prowadzone on-line: w ten sposób w 2015 roku skonsultowano trzy projekty dokumentów.

Najczęstszym sposobem dotarcia do organizacji z informacją o organizowanych konsultacjach, z punktu widzenia Gminy Miejskiej Kraków, były publikacje informacji o prowadzonych konsultacjach w portalach dla organizacji pozarządowych oraz w Biuletynie Informacji Publicznej. Ważnym kanałem przekazywania i upubliczniania informacji był Facebook (profil Dialogu Społecznego). Wiadomości o trwających konsultacjach przekazywano również do organizacji pozarządowych newsletterem www.ngo.krakow.pl oraz serwisem prasowym UMK.

Na podstawie analizy raportów z konsultacji z organizacjami pozarządowymi i podmiotami określonymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie, w przedmiotach poszczególnych projektów uchwał można zauważyć niską aktywność obywatelską organizacji pozarządowych. Najwięcej poprawek zgłoszono do projektu uchwały Rady Miasta Krakowa w sprawie: zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Miejskiej Kraków oraz tymczasowych pomieszczeń; zmiany uchwały nr LVIII/794/12 Rady Miasta Krakowa z dnia 10 października 2012 r. w sprawie przyjęcia Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miejskiej Kraków oraz zasobem tymczasowych pomieszczeń na lata 2012-2017 (który nie jest aktem prawa miejscowego). Uwagi do tego dokumentu zostały zgłoszone podczas spotkania konsultacyjnego w UMK, które zorganizowano z powodu dużego zainteresowania problematyką mieszkaniową. Również z tego powodu w konsultacjach wzięła udział większa liczba podmiotów, niż w przypadku pozostałych konsultacji przeprowadzonych w 2015 roku.

Stosunkowo duża liczba podmiotów konsultujących projekt uchwały Rady Miasta Krakowa w sprawie przyjęcia Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na rok 2016, może wynikać z faktu, że projekt został przekazany do zaopiniowania dzierżawcom lub zarządcom obwodów łowieckich działających na obszarze gminy.

Zgodnie z uchwałą, każdy raport o wynikach konsultacji powinien zawierać odrębny załącznik z listą organizacji, które wzięły w nich udział. Załącznik tego rodzaju posiadał tylko jeden raport. Co więcej, jedynie cztery raporty zawierały odrębne załączniki w ogóle. Znajdowały się w nich uwagi organizacji dotyczące projektów uchwał wraz z informacją o ich uwzględnieniu lub nie (wraz z uzasadnieniem). Brak załączników przy raportach o wynikach konsultacji wynika w większości przypadków z tego, że żadna organizacja pozarządowa lub inny podmiot wyróżniony w uchwale nie zgłosił uwag do projektu. Jednak, z uwagi na zapis uchwały oraz przejrzystość informacji dotyczących konsultacji, należałoby rozważyć dołączanie załączników zawierających stosowną informację także w wypadkach, gdy żaden z uprawnionych podmiotów pozarządowych nie zgłosi uwag do projektu.

Jednocześnie, analiza raportów z przeprowadzonych konsultacji wykazała, że w konsultacjach bierze udział niewielka liczba podmiotów. Biorąc pod uwagę lakoniczną formę oraz brak załączników (w postaci listy organizacji biorących udział w konsultacjach), nie można jednoznacznie stwierdzić ile organizacji opiniowało dany projekt. W raportach z 2015 roku rzadko podawano informację o liczbie podmiotów biorących udział

w konsultacjach. Na ich podstawie nie da się zatem jednoznacznie stwierdzić, czy podmioty, które zgłosiły uwagi do danego projektu były jedynymi organizacjami, które go konsultowały.

5.2 WNIOSKI I REKOMENDACJE Z PRZEPROWADZONYCH BADAŃ WŚRÓD ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Z przeprowadzonych badań wynika, że około 1/3 ankietowanych organizacji nie wiedziała o organizowanych konsultacjach i w ogóle nie współpracowała z Gminą Miejską Kraków w 2015 roku. Jednostką GMK, z którą współdziałało najwięcej organizacji, był Wydział Spraw Społecznych. Co więcej, zaledwie 31% badanych organizacji wzięło udział w konsultacjach. Najczęściej opiniowanym dokumentem okazał się być Projekt Programu Współpracy Gminy Miejskiej Kraków na rok 2016 z organizacjami pozarządowymi. Niski poziom świadomości oraz uczestnictwa podmiotów trzeciego sektora w konsultacjach, wynika (w opinii przedstawicieli organizacji pozarządowych), z jednej strony, z nieskutecznego przekazywania informacji o konsultacjach przez GMK, z drugiej strony, z braku zaangażowania i niechęci samych organizacji do udziału w konsultacjach.

Mniej niż połowa ankietowanych organizacji wskazała, że otrzymała bezpośrednią informację z GMK o organizowanych konsultacjach. Najczęściej, informacja o konsultacjach docierała do respondentów drogą elektroniczną, zazwyczaj za pośrednictwem newslettera lub e-maila. Z przeprowadzonego badania wynika, że najbardziej dogodnym, dla organizacji, kanałem dostarczania informacji o konsultacjach jest Internet. Jednocześnie, respondenci wskazali *na spotkania, konferencje oraz bezpośredni kontakt z urzędnikiem* jako na ważne formy komunikacji o konsultacjach. Ogólnie, sposób informowania o konsultacjach został oceniony jako *przeciętny*. Może to świadczyć o konieczności modyfikacji treści lub formy e-maili oraz newslettera. Ponadto, warto zwrócić uwagę na deklarowane przez respondentów znaczenie kontaktów bezpośrednich. Wśród wymienionych form konsultacji ankietowani najwyżej ocenili *spotkania osobiste z przedstawicielami organizacji pozarządowych* i *spotkania otwarte*. Formy pisemne konsultacji są, według nich, mniej efektywną postacią, co może świadczyć o braku zaufania do tej formy opiniowania projektów.

Respondenci wskazali okres od 23 do 25 dni jako najdogodniejszy czas trwania konsultacji w formie pisemnej (poprzez zamieszczenie projektu uchwały na odpowiednich portalach oraz przekazywanie dokumentu do zaopiniowania KRDP). W roku 2015 konsultacje trwały, średnio 14 dni. Z kolei najlepszą porą na spotkania z organizacjami pozarządowymi oraz na spotkania otwarte, jest godzina od 16:00 do 17:00. Uwzględnienie preferowanych przez organizacje ram czasowych konsultacji oraz dogodnej pory na spotkania konsultacyjne mogą przyczynić się zwiększenia liczby zgłaszanych przez organizacje uwag do przedstawianych im do zaopiniowania dokumentów.

Połowa ankietowanych organizacji, które wniosły poprawki do opiniowanych projektów, stwierdziła, że ich uwagi zostały uwzględnione częściowo, a 6% respondentów uznało, że wdrożono je w całości. Na podstawie tych opinii można stwierdzić, że uwagi organizacji pozarządowych pozyskane w procesie konsultacji są w znacznej mierze uwzględniane. Jednocześnie, niepokojąca jest ogólna ocena konsultacji jako narzędzia kształtowania aktów prawa miejscowego. Prawie 60% respondentów wyraziło opinię, że nie jest to zadowalająca forma. W komentarzach pojawiały się opinie, że organizacje nie są dostatecznie informowane o przedmiocie i procedurze konsultacji oraz, co ważniejsze, nie mają poczucia sprawstwa. Brak wiary organizacji w możliwość wpływu na ostateczny kształt konsultowanego dokumentu jest najczęściej wymienianą przyczyną niechęci do opiniowania projektów.

Proces konsultowania Gminy Miejskiej Kraków z organizacjami pozarządowymi w 2015 roku, został przez respondentów oceniony jako *przeciętny*. Najważniejszym czynnikiem sprzyjającym uczestnictwu organizacji pozarządowych w konsultacjach jest sytuacja, w której *przedmiot konsultacji wiąże się z realizacją celu określonego w statucie organizacji*, natomiast najczęstszą przyczyną braku zaangażowania w konsultacje, jest brak informacji o nich. Przeprowadzone wyniki badań wskazują jednocześnie na złożoność problemów utrudniających procesy konsultacji GMK z organizacjami pozarządowymi. Najwięcej uwag w stosunku do GMK dotyczyło, z jednej strony, nieskutecznej komunikacji z organizacjami pozarządowymi, (m.in. wskazywano, że brakuje bezpośrednich zaproszeń do organizacji, które działają w obszarze konsultowanych spraw), z drugiej strony, niedogodnościami związanymi z procedurami konsultacji. Usprawnienie form komunikowania i uwzględnienie postulatów organizacji pozarządowych dotyczących technicznych warunków przeprowadzania konsultacji (czas trwania, pora organizacji spotkań, kontakty bezpośrednie, forma prezentacji wyników konsultacji) to podstawowe rekomendacje zmian, które mogą przyczynić się do poprawy procesu konsultacji. Bardziej złożone

są problemy tzw. mentalne, wynikające np. z niechęci niektórych organizacji pozarządowych do podejmowania współpracy z miastem w ogóle, czy braku wiary w skuteczność konsultacji jako narzędzia kształtowania aktów prawa miejscowego i formy współpracy z miastem. Poprawa efektywności procesu konsultacji wymaga więc działań dwutorowych: krótkoterminowych, polegających na usprawnieniu procedur i form konsultacji oraz długoterminowych, zorientowanych na poprawę wzajemnego komunikowania się i współpracy między instytucjami miasta i organizacjami pozarządowymi.

ANEKS

SPIS ZAŁĄCZNIKÓW:

Załącznik 1 Tekst uchwały nr XII/135/11 Rady Miasta Krakowa z dnia 13 kwietnia 2011 r. w sprawie określenia szczegółowego sposobu konsultowania z Krakowską Radą Działalności Pożytku Publicznego lub organizacjami pozarządowymi i podmiotami

Załącznik 2 Zestawienie konsultacji z organizacjami pozarządowymi w 2015 roku

Załącznik 3 Dostęp do archiwalnych ogłoszeń o prowadzonych konsultacjach z organizacjami pozarządowymi w 2015 roku

Załącznik 4 Kwestionariusz ankiety wykorzystany w badaniach wśród organizacji pozarządowych

Załącznik 1 Tekst uchwały nr XII/135/11 Rady Miasta Krakowa z dnia 13 kwietnia 2011 r. w sprawie określenia szczegółowego sposobu konsultowania z Krakowską Radą Działalności Pożytku Publicznego lub organizacjami pozarządowymi i podmiotami

**UCHWAŁA NR XII/135/11
RADY MIASTA KRAKOWA**

z dnia 13 kwietnia 2011 r.

w sprawie określenia szczegółowego sposobu konsultowania z Krakowską Radą Działalności Pożytku Publicznego lub organizacjami pozarządowymi i podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) oraz art. 12 pkt 11 i art. 92 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jednolity: Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1592 z późn. zm.) w związku z art. 5 ust. 5 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tekst jednolity: Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536) Rada Miasta Krakowa uchwala, co następuje:

§ 1. Określa się szczegółowy sposób konsultowania z Krakowską Radą Działalności Pożytku Publicznego lub organizacjami pozarządowymi i podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji, zwany dalej „konsultacjami”.

§ 2. 1. Konsultacje przeprowadza się przed wniesieniem projektu aktu prawa miejscowego pod obrady Rady Miasta Krakowa, jeżeli projekt ten zgłaszany jest z inicjatywy Prezydenta Miasta Krakowa. Dyrektor komórki organizacyjnej Urzędu Miasta Krakowa właściwej ze względów merytorycznych przekazuje projekt aktu prawa miejscowego dyrektorowi komórki właściwej ze względu na koordynację współpracy Gminy Miejskiej Kraków z organizacjami pozarządowymi i podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536), celem przeprowadzenia konsultacji.

2. W pozostałych przypadkach konsultacje przeprowadza się po otrzymaniu przez Prezydenta Miasta Krakowa od Przewodniczącego Rady Miasta Krakowa projektu aktu prawa miejscowego. Przewodniczący Rady Miasta Krakowa przekazując Prezydentowi Miasta Krakowa projekt aktu prawa miejscowego wskazuje planowany termin odbycia pierwszego czytania w/w aktu.

3. Procedurze wymienionej w ust. 1 podlegają również programy współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

§ 3. 1. Konsultacje przeprowadza się z Krakowską Radą Działalności Pożytku Publicznego w przypadku jej utworzenia na podstawie ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie lub z organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 tej ustawy, prowadzącymi działalność na terenie Gminy Miejskiej Kraków.

2. Konsultacje przeprowadza się w celu poznania opinii podmiotów, o których mowa w ust. 1 w sprawie poddanej konsultacjom.

3. Wynik konsultacji nie jest wiążący dla organów Miasta Krakowa.

§ 4. 1. Konsultacje rozpoczyna się poprzez:

1) umieszczenie przez dyrektora komórki właściwej ze względu na koordynację współpracy Gminy Miejskiej Kraków z organizacjami pozarządowymi i podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536), ogłoszenia o rozpoczęciu

konsultacji w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na portalach: www.ngo.krakow.pl, i www.dialogspoleczny.krakow.pl,

2) przekazanie przez dyrektora komórki właściwej ze względu na koordynację współpracy Gminy Miejskiej Kraków z organizacjami pozarządowymi i podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536), projektu aktu prawa miejscowego Krakowskiej Radzie Działalności Pożytku Publicznego w przypadku jej powołania,

3) rozesłanie drogą elektroniczną informacji do organizacji pozarządowych i innych podmiotów, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536), zarejestrowanych w internetowej bazie Urzędu Miasta Krakowa.

2. Ogłoszenie oraz informacja, o których mowa w ust. 1 i 2 powinny zawierać konsultowany akt prawa miejscowego oraz określać:

1) cel konsultacji

2) przedmiot konsultacji,

3) czas rozpoczęcia i zakończenia konsultacji,

4) zakres oraz formę konsultacji,

5) informację o komórce merytorycznej odpowiedzialnej za prowadzenie konsultacji danego projektu aktu prawa miejscowego.

3. Dyrektor komórki właściwej ze względu na koordynację współpracy Gminy Miejskiej Kraków z organizacjami pozarządowymi i podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536), może, w zależności od potrzeb, zamieścić ogłoszenie o prowadzonych konsultacjach w lokalnej prasie lub na tablicach ogłoszeń Urzędu Miasta Krakowa oraz Dzielnic Miasta Krakowa.

4. Termin konsultacji, nie może być krótszy niż 14 dni oraz dłuższy niż 90 dni, licząc od dnia opublikowania ogłoszenia o rozpoczęciu konsultacji w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta Krakowa lub od dnia doręczenia informacji o rozpoczęciu konsultacji radzie działalności pożytku publicznego.

§ 5. 1. Konsultacje odbywają się w następujących formach:

1) konsultacji pisemnych poprzez zamieszczenie stosowanego projektu uchwały na portalu www.ngo.krakow.pl oraz www.dialogspoleczny.krakow.pl.

2) konsultacji pisemnych poprzez przesłanie do konsultacji projektu dokumentu Krakowskiej Radzie Pożytku Publicznego, jeżeli takowa została powołana,

3) protokołowanych spotkań inicjatora konsultacji z organizacjami pozarządowymi i podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536),

4) ankiet, wywiadów kwestionariuszowych, grup fokusowych, paneli obywatelskich i innych technik zaawansowania badania opinii.

2. Przeprowadzenie konsultacji pisemnych poprzez zamieszczenie stosowanego projektu uchwały na portalu: www.ngo.krakow.pl, www.dialogspoleczny.krakow.pl jest obligatoryjne.

3. Dyrektor komórki właściwej ze względu na koordynację współpracy Gminy Miejskiej Kraków z organizacjami pozarządowymi i podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536), działając z własnej inicjatywy lub na wniosek podmiotów uczestniczących w konsultacjach, wskazuje inne formy przeprowadzenia konsultacji.

4. Prezydent Miasta Krakowa określa w formie zarządzenia formularz służący zgłaszaniu uwag poprzez podmioty biorące udział w konsultacjach.

§ 6. 1. Prezydent Miasta Krakowa przekazuje raport o wynikach konsultacji Radzie Miasta Krakowa publikując go równocześnie w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta Krakowa oraz na portalu: www.ngo.krakow.pl, i www.dialogspoleczny.krakow.pl, nie później niż w ciągu 14 dni od dnia zakończenia konsultacji.

2. Raport o wynikach konsultacji zawiera informacje o celu i przedmiocie konsultacji, formach prowadzonych konsultacji, pełne zestawienie zgłoszonych w trakcie konsultacji opinii i uwag wraz ze stanowiskiem Prezydenta Miasta Krakowa, co do każdej z nich z osobna. Odrębny załącznik do raportu stanowi lista organizacji biorących udział w konsultacjach.

3. Organizacje, które zgłosiły swoje uwagi, są informowane o ich przyjęciu bądź odrzuceniu przez Prezydenta Miasta Krakowa.

§ 7. 1. Konsultacje uznaje się za ważne bez względu na liczbę podmiotów biorących udział w konsultacjach, jeżeli zostały przeprowadzone w sposób określony w uchwale.

2. Konsultacje uznaje się za przeprowadzone także wtedy, gdy rada działalności pożytku publicznego zrezygnuje z prawa do wyrażenia opinii do przedstawionego projektu aktu prawa miejscowego, w tym nie przedstawi opinii w terminie.

3. Konsultacjom nie podlegają projekty aktów prawa miejscowego konsultowane w myśl przepisów ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. 2003 nr 80 poz. 717 z późn. zm.) oraz uchwały NR XLI/502/08 Rady Miasta Krakowa z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie zasad i trybu przeprowadzania konsultacji z mieszkańcami Gminy Miejskiej Kraków przy realizacji inwestycji i projektów miejskich.

§ 8. 1. Raz w roku dyrektor komórki właściwej ze względu na koordynację współpracy Gminy Miejskiej Kraków z organizacjami pozarządowymi i podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tj. Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536) we współpracy z podmiotami biorącymi udział w konsultacjach przeprowadza się ewaluację zrealizowanych konsultacji społecznych.

2. Ewaluacja konsultacji społecznych ma na celu zbadanie efektywności procesu konsultacji w następujących aspektach:

- 1) przyjęcia właściwych form konsultacji,
- 2) skutecznego dotarcia do odbiorców,
- 3) ilości i jakości pozyskiwanych opinii,
- 4) ram czasowych konsultacji,
- 5) efektywności konsultacji pod kątem wykorzystania zgłoszonych uwag.

§ 9. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Krakowa.

§ 10. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego.

Wiceprzewodnicząca Rady
Miasta Krakowa

Małgorzata Jantos

Załącznik 2 Zestawienie konsultacji z organizacjami pozarządowymi w 2015 roku

Lp.	Podmiot przeprowadzający konsultacje	Przedmiot konsultacji	Czas trwania konsultacji	Formy konsultacji	Sposoby docierania z informacjami o konsultacjach	Przedmioty biorące udział w konsultacjach	Ilość uwag	Ilość uwag uwzględni-onych	Ilość uwag częściowo uwzględni-onych	Ilość uwag nieuwzględni-onych
1.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Projekt uchwały Rady Miasta Krakowa w sprawie "Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Krakowa na lata 2015-2020"	15 dni 28.09.16r. 12.10.15r.	1.Konsultacje pisemne poprzez zamieszczenie projektu uchwały w portalu: www.bip.krakow.pl , www.ngo.krakow.pl , www.dialogspoleczny.krakow.pl 2.Konsultacje pisemne poprzez przesłanie dokumentu do konsultacji KRDP	1.Publikacje w portalu dla organizacji pozarządowych i Biuletynie Informacji Publicznej		0	0	0	0
2.	Wydział Gospodarki Komunalnej UMK	Projekt uchwały Rady Miasta Krakowa w sprawie "Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie Gminy Miejskiej Kraków"	15 dni /30 kwietnia - 13 maja 2015 r./	1.Konsultacje pisemne poprzez zamieszczenie projektu uchwały w portalu: www.bip.krakow.pl , www.ngo.krakow.pl , www.dialogspoleczny.krakow.pl	1.Publikacje w portalu dla organizacji pozarządowych i Biuletynie Informacji Publicznej 2.Profil Dialogu Społecznego na poatalu Facebook		0	0	0	0

3.	Wydział Sportu UMK	Projekt Programu Rozwoju Sportu w Krakowie na lata 2016-2019	15 dni /16 - 31 października 2015 r./	1.Konsultacje pisemne poprzez zamieszczenie projektu uchwały w portalu: www.bip.krakow.pl , www.ngo.krakow.pl , www.dialogspoleczny.krakow.pl 2.Konsultacje pisemne poprzez przesłanie dokumentu do konsultacji KRDP 3.Konsultacje on-line	1.Publikacje w portalu dla organizacji pozarządowych i Biuletynie Informacji Publicznej 2.Newsletter www.ngo.krakow.pl	Stowarzy-szenie Krakowski Klub Sportowy KRAKERSY KRDP	3	1	0	2
4.	Wydział Spraw Społecznych UMK	Projekt Programu zapobiegania i reakcji na zdarzenia o charakterze rasistowskim i ksenofobicznym w przestrzeni miasta Krakowa	18 dni /13 - 30 stycznia 2015r./	1.Konsultacje pisemne poprzez zamieszczenie projektu uchwały w portalu: www.bip.krakow.pl , www.ngo.krakow.pl , www.dialogspoleczny.krakow.pl 2.Konsultacje pisemne poprzez przesłanie dokumentu do konsultacji KRDP 3. Spotkania z organizacjami pozarządowymi	1.Publikacje w portalu dla organizacji pozarządowych i Biuletynie Informacji Publicznej 2.Newsletter www.ngo.krakow.pl 3.Serwis prasowy UMK 4. Profil Dialogu Społecznego na portalu Facebook	Stowarzyszenie Romów w Polsce, Stowarzyszenie INTERKULTURALNI.PL	0	0	0	0
5.	Wydział Spraw Społecznych UMK	Projekt Programu Współpracy Gminy Miejskiej Kraków na rok 2016 z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami określonymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia	15 dni /2 - 16 października 2015r./	1.Konsultacje pisemne poprzez zamieszczenie projektu uchwały w portalu: www.bip.krakow.pl , www.ngo.krakow.pl , www.dialogspoleczny.krakow.pl 2.Konsultacje pisemne poprzez przesłanie	1.Publikacje w portalu dla organizacji pozarządowych i Biuletynie Informacji Publicznej 2.Newsletter www.ngo.krakow.pl	Stowarzyszenie Rozwoju Młodzieży RAMPA, Żydowskie Stowarzyszenie Czulent, Fundacja Biuro Inicjatyw Społecznych, Regionalne Centrum Wolontariatu w Krakowie, KRDP, 6 Komisji Dialogu	9	2	4	3

		2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie		dokumentu do konsultacji KRDP i KDO ds. Rewitalizacji Nowej Huty, Kultury, Środowiska, Zdrowia, Osób Niepełnosprawnych. Bezpieczeństwa 3. Konsultacje on-line 4. Spotkanie branżowe	3. Serwis Prasowy UMK	Obywatelskiego				
6.	Wydział Kształtowania Środowiska UMK	Projekt uchwały w sprawie zniesienia form ochrony przyrody – drzew uznanych za pomniki przyrody	15 dni /11 - 25 lutego 2015 r./	1. Konsultacje pisemne poprzez zamieszczenie projektu uchwały w portalu: www.bip.krakow.pl , www.ngo.krakow.pl , www.dialogspoleczny.krakow.pl 2. Konsultacje pisemne poprzez przesłanie dokumentu do konsultacji KRDP i KDO ds. Środowiska	1. Publikacje w portalu dla organizacji pozarządowych i Biuletynie Informacji Publicznej 2. Profil Dialogu Społecznego na portalu Facebook	KRDP, KDO ds. Środowiska	0	0	0	0
7.	Wydział Kształtowania Środowiska UMK	Projekt zmiany uchwały Nr CX/1666/14 w sprawie przyjęcia Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta Krakowa do 2032 r.	15 dni /21 września - 5 października 2015 r./	1. Konsultacje pisemne poprzez zamieszczenie projektu uchwały w portalu: www.bip.krakow.pl , www.ngo.krakow.pl , www.dialogspoleczny.krakow.pl 2. Konsultacje pisemne poprzez przesłanie dokumentu do konsultacji KRDP i KDO ds. Środowiska 3. Konsultacje on-line	1. Publikacje w portalu dla organizacji pozarządowych i Biuletynie Informacji Publicznej 2. Newsletter www.ngo.krakow.pl 3. Profil Dialogu Społecznego na portalu Facebook	Fundacja Gospodarki i Administracji Publicznej, Federacja Zielonych KRDP, KDO ds. Środowiska	2	0	2	0
8.	Wydział Kształtowania Środowiska UMK	Projekt uchwały w sprawie	15 dni /21 września -	1. Konsultacje pisemne poprzez zamieszczenie	1. Publikacje w portalu dla	KRDP, KDO ds. Środowiska	1	0	0	1

	a Środowiska UMK	ustanowienia użytku ekologicznego 'Las Mogilski'	5 października 2015r./	projektu uchwały w portalu: www.bip.krakow.pl , www.ngo.krakow.pl , www.dialogspoleczny.krakow.pl 2.Konsultacje pisemne poprzez przesłanie dokumentu do konsultacji KRDP i KDO ds. Środowiska	organizacji pozarządowych i Biuletynie Informacji Publicznej 2. Profil Dialogu Społecznego na portalu Facebook					
9.	Wydział Kształtowania Środowiska UMK	Projekt uchwały w sprawie ustanowienia pomników przyrody na terenie miasta Krakowa	15 dni /21 września - 5 października 2015r./	1.Konsultacje pisemne poprzez zamieszczenie projektu uchwały w portalu: www.bip.krakow.pl , www.ngo.krakow.pl , www.dialogspoleczny.krakow.pl 2.Konsultacje pisemne poprzez przesłanie dokumentu do konsultacji KRDP i KDO ds. Środowiska	1.Publikacje w portalu dla organizacji pozarządowych i Biuletynie Informacji Publicznej 2. Profil Dialogu Społecznego na portalu Facebook	KRDP, KDO ds. Środowiska,	0	0	0	0
10.	Wydział Kształtowania Środowiska UMK	Projekt uchwały Rady Miasta Krakowa w sprawie przyjęcia Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na rok 2016	30 dni /19 listopada - 18 grudnia 2015r./	1.Konsultacje pisemne poprzez zamieszczenie projektu uchwały w portalu: www.bip.krakow.pl , www.ngo.krakow.pl , www.dialogspoleczny.krakow.pl 2.Konsultacje pisemne poprzez przesłanie dokumentu do konsultacji KRDP i KDO ds. Środowiska	1.Publikacje w portalu dla organizacji pozarządowych i Biuletynie Informacji Publicznej 2. Profil Dialogu Społecznego na portalu Facebook	Fundacja Czarna Owca Pana Kota, Fundacja „Zwierzęta Krakowa”, Krakowskie Towarzystwo Opieki nad Zwierzętami, Krakowska Fundacja Pomocy Zwierzętom „Stawiamy na Łapy”, Koła Łowieckie: Diana, Luty Tur, Orlik, Orzeł, Podwawelskie, Ryś, Żubr, KRDP, KDO ds.	8	0	0	8

				3.Przekazanie do zaopiniowania Powiatowemu Lekarzowi Weterynarii oraz dzierżawcom lub zarządcom obwodów łowieckich, działających na terenie gminy		Środowiska				
11	Wydział Mieszkalnictwa UMK	Projekt uchwały Rady Miasta Krakowa w sprawie: zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Miejskiej Kraków oraz tymczasowych pomieszczeń; zmiany uchwały Nr LVIII/794/12 Rady Miasta Krakowa z dnia 10 października 2012 r. w sprawie przyjęcia Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miejskiej Kraków oraz zasobem tymczasowych pomieszczeń na lata 2012-2017, który nie jest aktem	12 maja 2015 r. do 26 maja 2015 r	1.Konsultacje pisemne poprzez zamieszczenie projektu uchwały w portalu: www.bip.krakow.pl , www.ngo.krakow.pl , www.dialogspoleczny.krakow.pl 2.Konsultacje pisemne poprzez przesłanie dokumentu do konsultacji KRDP 3.Spotkanie branżowe	1.Publikacje w portalu dla organizacji pozarządowych i Biuletynie Informacji Publicznej 2.Newsletter www.ngo.krakow.pl 3.Profil Dialogu Społecznego na portalu Facebook	Polskie Zrzeszenie Lokatorów, Stowarzyszenie Krakowska Inicjatywa Obrony Praw Lokatorów, Stowarzyszenie Polska Społeczna, Stowarzyszenie Lokatorów Kamienic przy ul. Sarego 22, 24, 26 w Krakowie, Forum w Obronie Godności i Jedności Lokatorów i Bezdomnych, Forum w Obronie Praw Emerytów, Rencistów i Bezrobotnych, Stowarzyszenie na Rzecz Dąbia, Stowarzyszenie Członków Spółdzielni Mieszkaniowych, Krakowskie Stowarzyszenie Oczekujących na Mieszkanie, Towarzystwo Uniwersytetu Robotniczego Zarząd Wojewódzki Krakowie,	45	6	2	35

		prawa miejscowego.				Stowarzyszenie „W Służbie Kultury”, Biosferyczne Forum Zrównoważonego Rozwoju Gospodarki, Małopolskie Koło „Ład i Porządek”, Stowarzyszenie Rozwoju i Promocji TON, Stowarzyszenie „Scena Moliere”, Stowarzyszenie Sprawiedliwy Kraków, Stowarzyszenie „Bóg-Honor-Ojczyzna”, Stowarzyszenie „Nasza Mała Ojczyzna Kraków-Sidzina-Podgórk Tynieckie”, Stowarzyszenie „Zielony Kraków”, KRDPP				
--	--	--------------------	--	--	--	---	--	--	--	--

Załącznik 3 Dostęp do archiwalnych ogłoszeń o prowadzonych konsultacjach z organizacjami pozarządowymi w 2015 roku

Lp.	Przedmiot konsultacji	www.ngo.krakow.pl	Biuletyn Informacji Publicznej
1.	Projekt uchwały Rady Miasta Krakowa w sprawie "Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Krakowa na lata 2015-2020"	http://ngo.krakow.pl/aktualnosci/194333,52,komunikat,konsultacje_strategii_rozwiazywania_problemov_spoecznych_krakowa_na_lata_2015	https://www.bip.krakow.pl/?news_id=71068
2.	Projekt uchwały Rady Miasta Krakowa w sprawie "Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie Gminy Miejskiej Kraków"	http://ngo.krakow.pl/aktualnosci/186381,52,komunikat,dyrektor_wydzialu_gospodarki_komunalnej_umk_zaprasza_do_udzialu_w_konsultacjach.html	https://www.bip.krakow.pl/?news_id=67920
3.	Projekt Programu Rozwoju Sportu w Krakowie na lata 2016-2019	http://ngo.krakow.pl/?dok_id=179842&konDetails=21&mode=konsultacje	http://www.bip.krakow.pl/index.php?dok_id=26211&zid=3915
4.	Projekt Programu zapobiegania i reakcji na zdarzenia o charakterze rasistowskim i ksenofobicznym w przestrzeni miasta Krakowa	http://ngo.krakow.pl/?dok_id=179842&konDetails=21&mode=konsultacje	https://www.bip.krakow.pl/?news_id=66170
5.	Projekt Programu Współpracy Gminy Miejskiej Kraków na rok 2016 z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami określonymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie	http://ngo.krakow.pl/aktualnosci/161661,52,komunikat,konsultacje_projektu_programu_zapobiegania_i_reakcji_na_zdarzenia_o_charakterze_rasistowskim_i_ksenofobicznym_w_przestrzeni_miasta_krakowa_.html	http://www.bip.krakow.pl/?news_id=71225
6.	Projekt uchwały w sprawie zniesienia form ochrony przyrody – drzew uznanych za pomniki przyrody	http://ngo.krakow.pl/aktualnosci/167902,52,komunikat,konsultacje_w_sprawie_zniesienia_form_ochrony_przyrody___drzew_uznanych_za_pomniki_przyrody.html	https://www.bip.krakow.pl/?news_id=66621
7.	Projekt zmiany uchwały Nr CX/1666/14 w sprawie przyjęcia Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta Krakowa do 2032 r.	http://ngo.krakow.pl/?dok_id=179842&konDetails=5	https://www.bip.krakow.pl/?news_id=67532
8.	Projekt uchwały w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego 'Las Mogiński'	http://ngo.krakow.pl/aktualnosci/194141,52,komunikat,konsultacje_dot__ustanowienia_uzytku_ekologicznego__las_mogilski_.html	https://www.bip.krakow.pl/?news_id=70916

9.	Projekt uchwały w sprawie ustanowienia pomników przyrody na terenie miasta Krakowa	http://ngo.krakow.pl/aktualnosci/194145,52,komunikat,konsultacje_dot__ustanowienia_pomnikow_przyrody_na_terenie_miasta_krakowa.html	https://www.bip.krakow.pl/?news_id=70887
10.	Projekt uchwały Rady Miasta Krakowa w sprawie przyjęcia Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na rok 2016	http://ngo.krakow.pl/195620,artykul,konsultacje_projektu_uchwaly_rady_miasta_krakowa_w_sprawie_przyjecia_programu_opieki_nad_zwierzetami_bezdomnymi_oraz_zapobiegania_bezdomnosci_zwierzat_na_rok_2016.html	https://www.bip.krakow.pl/?news_id=72202
11.	Projekt uchwały Rady Miasta Krakowa w sprawie: zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Miejskiej Kraków oraz tymczasowych pomieszczeń; zmiany uchwały Nr LVIII/794/12 Rady Miasta Krakowa z dnia 10 października 2012 r. w sprawie przyjęcia Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miejskiej Kraków oraz zasobem tymczasowych pomieszczeń na lata 2012-2017, który nie jest aktem prawa miejscowego.	http://ngo.krakow.pl/aktualnosci/189461,52,komunikat,dyrektor_wydzialu_mieszkalnictwa_umk_zaprasza_do_udzialu_w_konsultacjach.html	https://www.bip.krakow.pl/?news_id=68097

Załącznik 4 Kwestionariusz ankiety wykorzystany w badaniach wśród organizacji pozarządowych

ANKIETA

W ramach Obserwatorium Dialogu Obywatelskiego działającego przy Uniwersytecie Jagiellońskim, przygotowywana jest analiza konsultacji Gminy Miejskiej Kraków z organizacjami pozarządowymi w 2015 roku.

Projekt realizowany jest przez pracowników, doktorantów i studentów Wydziału Zarządzania i Komunikacji Społecznej w ramach porozumienia o współpracy nr W/V/22/SO/16/2015 z dnia 5 lutego 2015 roku zawartego pomiędzy Gminą Miejską Kraków, Urzędem Miasta Krakowa a Uniwersytetem Jagiellońskim.

Przygotowana przez Obserwatorium ankieta ma na celu pozyskanie opinii organizacji pozarządowych na temat funkcjonowania konsultacji w praktyce. Państwa odpowiedzi nie zostaną przekazane Gminie Miejskiej Kraków.

Zebrane na podstawie ankiety opinie oraz wnioski będą zawarte w raporcie ewaluacji konsultacji Gminy Miejskiej Kraków 2015.

1. Czy wiedzieli Państwo o konsultacjach organizowanych przez Gminę Miejską Kraków w 2015 roku?

(Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź)

TAK

NIE

NIE WIEM

2. Czy informacje o konsultacjach docierały bezpośrednio do Państwa organizacji?

(Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź)

TAK

NIE

NIE WIEM

* TAK – przejdź do pytania nr 3; NIE lub NIE WIEM – przejdź do pytania nr 4

3. W jakiej formie docierały do Państwa organizacji informacje o konsultacjach?

(Można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź)

- Poczta tradycyjna
- E-mail adresowany do organizacji
- Telefon
- Faks
- Newsletter
- Inne (proszę wskazać jakie)

.....

4. Jak oceniają Państwo sposób informowania o konsultacjach?

(Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź)

a. Zdecydowanie dobrze

- b. Dobrze
- c. Przeciętnie
- d. Źle
- e. Zdecydowanie źle

5. Czy Państwa organizacja uczestniczyła w konsultacjach w 2015 roku?
(Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź)

TAK NIE

* TAK - Przejdź do pytań: 6, 7, 8 omiń pytanie 9; NIE - Przejdź do pytania 9, omiń pytania: 6, 7, 8

6. W których konsultacjach brała udział Państwa organizacja?

(Proszę zaznaczyć w poniższej tabeli wszystkie konsultacje, w których brała udział Państwa organizacja.)

Podmiot przeprowadzający konsultacje	Przedmiot konsultacji	Udział w konsultacjach
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Projekt uchwały Rady Miasta Krakowa w sprawie "Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Krakowa na lata 2015-2020"	
Wydział Gospodarki Komunalnej UMK	Projekt uchwały Rady Miasta Krakowa w sprawie "Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie Gminy Miejskiej Kraków"	
Wydział Sportu UMK	Projekt Programu Rozwoju Sportu w Krakowie na lata 2016-2019	
Wydział Spraw Społecznych UMK	Projekt Programu zapobiegania i reakcji na zdarzenia o charakterze rasistowskim i ksenofobicznym w przestrzeni miasta Krakowa	
Wydział Spraw Społecznych UMK	Projekt Programu Współpracy Gminy Miejskiej Kraków na rok 2016 z organizacjami pozarządowymi	
Wydział Kształtowania Środowiska UMK	Projekt uchwały w sprawie zniesienia form ochrony przyrody – drzew uznanych za pomniki przyrody	
Wydział Kształtowania Środowiska UMK	Projekt zmiany uchwały Nr CX/1666/14 w sprawie przyjęcia Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta Krakowa do 2032 r.	

Wydział Kształtowania Środowiska UMK	Projekt uchwały w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego 'Las Mogilski'	
Wydział Kształtowania Środowiska UMK	Projekt uchwały w sprawie ustanowienia pomników przyrody na terenie miasta Krakowa	
Wydział Kształtowania Środowiska UMK	Projekt uchwały Rady Miasta Krakowa w sprawie przyjęcia Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na rok 2016.	
Wydział Mieszkalnictwa UMK	Projekt uchwały Rady Miasta Krakowa w sprawie: zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Miejskiej Kraków oraz tymczasowych pomieszczeń; zmiany uchwały Nr LVIII/794/12 Rady Miasta Krakowa z dnia 10 października 2012 r. w sprawie przyjęcia Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miejskiej Kraków oraz zasobem tymczasowych pomieszczeń na lata 2012-2017, który nie jest aktem prawa miejscowego.	
Inne...		

7. Co skłoniło Państwa organizację do wzięcia udziału w konsultacjach?

(Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź)

- Przedmiot konsultacji wiązał się z realizacją celu określonego w statucie organizacji
- Temat konsultacji był bezpośrednio związany z interesem organizacji
- Dostaliśmy bezpośrednie zaproszenie do wzięcia udziału
- Inne

.....

8. Czy zaproponowane przez Państwa organizację poprawki zostały uwzględnione?

(Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź)

TAK

TAK, ALE CZĘŚCIOWO

NIE

NIE WIEM

Uwagi / Komentarze dotyczące konsultacji:

.....

9. Dlaczego Państwa organizacja nie wzięła udziału w konsultacjach?

(Można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź)

- Prowadzone były w nieodpowiednich godzinach
- Zbyt krótki czas trwania konsultacji

- Duża odległość od miejsca konsultacji
- Brak zainteresowania tematyką konsultacji
- Brak wiary w skuteczność konsultacji
- Negatywne doświadczenia związane z konsultacjami
- Brak informacji o konsultacjach
- Niedostateczna wiedza na temat obszaru, którego dotyczyły konsultacje
- Konsultacje dotyczyły obszaru, w którym organizacja nie prowadzi działalności
- Inne

.....

10. Jak oceniają Państwo funkcjonowanie konsultacji Gminy Miejskiej Kraków z organizacjami pozarządowymi?

(Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź)

- Zdecydowanie dobrze
- Dobrze
- Przeciętnie
- Źle
- Zdecydowanie źle

11. Proszę ocenić współpracę z poszczególnymi wydziałami Urzędu Miasta Kraków.

(W poniższej tabeli proszę zaznaczyć wydziały, z którymi Państwa organizacja współpracowała w 2015 roku i ocenić tę współpracę)

Wydział	Współpraca (Proszę wstawić „x” obok nazwy wydziału, z którym Państwa organizacja współpracowała w 2015 roku)	Ocena współpracy w skali 1-5 (1 - ocena najniższa, 5- ocena najwyższa)
Nasza organizacja nie współpracowała w 2015 roku z żadnym wydziałem UMK		-----
Wydział Gospodarki Komunalnej		
Wydział Kształtowania Środowiska		
Wydział Mieszkalnictwa		
Wydział Sportu		
Wydział Spraw Społecznych		
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej		
Wydział Rozwoju Miasta		

Wydział Kultury i Dziedzictwa Narodowego		
Biuro ds. Ochrony Zdrowia		
Miejskie Centrum Profilaktyki Uzależnień		
Wydział Edukacji		
Inny wydział (proszę wskazać jaki)		

12. Proszę ocenić efektywność niżej wymienionych form konsultacji z organizacjami pozarządowymi w 2015 roku.

(Proszę wpisać cyfrę od 1 do 5 przy opisie sposobu konsultacji. Liczba 5 oznacza najbardziej efektywną formę konsultacji)

Forma konsultacji:	Ocena
Pisemna poprzez zamieszczenie stosownego projektu uchwały w portalu www.bip.krakow.pl	
Pisemna poprzez zamieszczenie stosownego projektu uchwały w portalu www.ngo.krakow.pl	
Pisemna poprzez zamieszczenie stosownego projektu uchwały w portalu www.dialogspoleczny.krakow.pl	
Pisemna poprzez przesłanie do konsultacji projektu dokumentu Krakowskiej Radzie Działalności Pożytku Publicznego	
Konsultacje z Komisjami Dialogu Obywatelskiego	
Spotkania z przedstawicielami organizacji pozarządowych	
Spotkania otwarte	
Inne...	

13. Proszę wskazać najlepsze sposoby docierania do organizacji pozarządowych z informacjami o konsultacjach.

(Można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź)

- Poczta tradycyjna
- E- mail adresowany do organizacji
- Publikacje w portalu dla organizacji pozarządowych i Biuletynie Informacji Publicznej
- Telefon
- Faks
- Newsletter
- Ogłoszenia na tablicach Urzędu Miasta Krakowa oraz Dzielnic
- Spotkania, konferencje
- Bezpośredni kontakt z urzędnikiem
- Inne (proszę wskazać jakie)

.....

14. Jaki czas trwania konsultacji jest najbardziej odpowiedni dla Państwa organizacji?
(Proszę podać preferowaną liczbę dni (i porę) przy poszczególnych formach konsultacji)

Forma konsultacji:	Preferowany czas trwania (dni)	Preferowana pora konsultacji (zakres godzinowy np. 8-12)
Pisemna poprzez zamieszczenie stosownego projektu uchwały w portalu www.bip.krakow.pl , www.ngo.krakow.pl oraz www.dialogspoleczny.krakow.pl		X
Pisemna poprzez przesłanie do konsultacji projektu dokumentu Krakowskiej Radzie Działalności Pożytku Publicznego		
Spotkania z przedstawicielami organizacji pozarządowych		
Spotkania otwarte		
Inne...		

15. Jakie są główne czynniki utrudniające konsultacje ?
(Można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź)

- Czas trwania konsultacji
- Nieodpowiednie godziny spotkań
- Dysproporcja liczby osób zatrudnionych w organizacji w stosunku do ilości spraw administracyjnych
- Zbyt duża szczegółowość konsultacji
- Niedostateczna wiedza o przebiegu procedury konsultacyjnej
- Niedostateczna wiedza o przedmiocie konsultacji
- Zbyt niska reprezentacja organizacji pozarządowych
- Brak zaufania i "wrogie" nastawienie wobec siebie stron konsultacji
- Poczucie rozbieżności interesów stron
- Niedostatecznie interesujący temat
- Brak wiary we wdrożenie proponowanych sugestii / rozwiązań
- Obawa o konsekwencje wyrażonych opinii
- Negatywne doświadczenia związane z dotychczasowymi konsultacjami
- Inne (proszę wskazać jakie)

.....

16. Czy konsultacje organizowane przez Gminę Miejską Kraków w 2015 roku były w Państwa opinii efektywnym narzędziem kształtowania aktów prawa miejscowego?
(Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź)

TAK **NIE** (dlaczego?)

17. Dodatkowe uwagi dot. konsultacji z organizacjami pozarządowymi
(Pytanie otwarte)

.....

18. Nazwa organizacji pozarządowej

(Ze względu na charakter narzędzia badań, jakim jest ankieta online, bardzo prosimy o podanie nazwy organizacji. Pozwoli nam to wykluczyć błędnie wypełnione kwestionariusze. Jednocześnie informujemy, że ankieta pozostaje anonimowa dla Miasta.)

.....